

Příprava, realizace a evaluace letního tábora

Michaela Sedláčková

Bakalářská práce
2018

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michaela Sedláčková**
Osobní číslo: **H150367**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Příprava, realizace a evaluace letního dětského tábora**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.

Vymezení terminologie a teoretických východisek z oblasti pedagogiky volného času a zážitkové pedagogiky, letních zotavovacích akcí pro děti a mládež, tvorby a evaluace programu letních táborů.

Příprava metodiky empirické části, zpracování projektu výzkumu a stanovení výzkumného problému.

Realizace kvantitativního výzkumu formou dotazníkového šetření.

Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.

Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BEZCHLEBA, B. Hlavní vedoucí dětského tábora. 1. vyd. Brno: Mravenec, 2012. ISBN 978-80-87447-21-5.

FRANC, D., ZOUNKOVÁ, D. a MARTIN, A. Učení zážitkem a hrou: praktická příručka instruktora. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2007. Edice aktivit a her. ISBN 978-80-251-1701-9.

HANUŠ, R. a CHYTILOVÁ, L. Zážitkově pedagogické učení. 1.vyd. Grada Publishing, a.s., 2009. ISBN 978-80-247-2816-2.

PELÁNEK, R. Příručka instruktora zážitkových akcí. Vyd. 2. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0454-1.

RUDÝ, J., ed. a KACER, J., ed. Příprava tábora. 1. vyd. Brno: Mravenec, 2007. ISBN 978-80-86994-27-7.

Vedoucí bakalářské práce: **PhDr. Hana Včelařová**
Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce: **11. ledna 2018**

Termín odevzdání bakalářské práce: **27. dubna 2018**

Ve Zlíně dne 11. ledna 2018

doc. Ing. Anežka Lengalová, Ph.D.
děkanka

Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

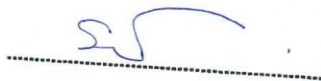
Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²⁾;
- podle § 60³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval.
V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 16.4.2018

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací;

²⁾ Vysoká škola nevyjádřila zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledků obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy. Kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, ušije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené zájemcem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat náhrady či občasných příspěvků u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělků jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlíží ke výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Náplní bakalářské práce je Příprava, realizace a evaluace letního tábora. Teoretická část se věnuje vymezení pojmů souvisejících s pedagogikou volného času, s pořádáním letních táborů obecně a popisuje model projektování podle R. Hanuše a L. Chytilové. V praktické části lze najít srovnání vybraného letního tábora s modelem popsaným v teoretické části.

Klíčová slova: letní tábor, pedagogika volného času, zážitková pedagogika, evaluace, projektování

ABSTRACT

The aim of this bachelor thesis is Preparation, realisation and evaluation of summer camp. Theoretical part is focused on concept definition related to leisure time education and summer camp organisation in general and R.Hanuš and L.Chytilová model is described in this part of thesis. Pratical part of work compares particular summer camp organisation with model described in theoretical part.

Keywords: summer camp, leisure time education, adventure education, evaluation, projecting

Chtěla bych poděkovat mé vedoucí PhDr. Haně Včelařové za její odborné vedení, ochotu a vstřícnost a za čas, který věnovala mě a mé práci.

Dále bych chtěla poděkovat celé mé rodině a především starší sestře, která měla velkou trpělivost při mém studiu a při psaní bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 LETNÍ TÁBOR JAKO ZPŮSOB SOCIÁLNÍ VÝCHOVY	12
1.1 PEDAGOGIKA VOLNÉHO ČASU	12
1.1.1 Zážitková pedagogika	13
1.2 LETNÍ DĚTSKÝ TÁBOR	14
1.2.1 Táborová legislativa	15
1.2.2 Povinná táborová dokumentace	16
2 TÁBOROVÝ TÝM	18
2.1 OSOBNOST INSTRUKTORA.....	18
2.2 REALIZAČNÍ TÝM	18
3 MODEL PROJEKTOVÁNÍ PODLE R. HANUŠE A L. CHYTILOVÉ	22
3.1 ZÁKLADNÍ MYŠLENKA, CÍLE TÁBORA, CÍLOVÁ SKUPINA A TVORBA PROGRAMU	22
3.2 UBYTOVÁNÍ, STRAVOVÁNÍ, MATERIÁL	24
3.3 FINANCOVÁNÍ (ROZPOČET, FUNDRAISING)	25
3.4 PROPAGACE A KOMUNIKACE	25
3.5 PRÁCE TÝMU A EVALUACE TÁBORA	26
II PRAKTICKÁ ČÁST	29
4 LETNÍ TÁBOR „TAŽENÍ ČTYŘ ARMÁD 2017“	30
4.1 PŘÍPRAVA TÁBORA	30
4.2 REALIZACE TÁBORA	32
4.3 EVALUACE TÁBORA	33
5 METODOLOGIE	34
5.1 CÍL PRÁCE (VÝZKUMU) A STANOVENÍ VÝZKUMNÝCH OTÁZEK	34
5.2 POJETÍ VÝZKUMU	35
5.3 VÝZKUMNÝ VZOREK	35
5.4 TECHNIKA VÝZKUMU	35
5.5 ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ DAT.....	35
5.6 ANALÝZA A INTERPRETACE ZJIŠTĚNÝCH VÝSLEDKŮ	36
6 INTERPRETACE VÝSLEDKŮ VÝZKUMU A DISKUZE	56
7 DOPORUČENÍ PRO PRAXI (ORGANIZACI DALŠÍCH ROČNÍKŮ TÁBORŮ)	59
ZÁVĚR	62
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	64

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	67
SEZNAM GRAFŮ	68
SEZNAM PŘÍLOH.....	69

ÚVOD

Práce s názvem Příprava, realizace a evaluace letního tábora se věnuje problematice pořádání a organizování letních táborů. Rozdělená je na část teoretickou a praktickou.

Letní tábory patří svou povahou a charakterem do pedagogiky volného času, konkrétně do odvětví zážitková pedagogika. Jak práce ve svých jednotlivých kapitolách popíše, mají tak letní tábory neodmyslitelný přínos pro sociální a psychologický rozvoj jedince. Problematika pořádání letních táborů je autorce práce blízká z toho důvodu, že v minulosti sama letní tábory pořádala. V té době se však nejednalo o žádné oficiální akce, byly to události pouze pro děti několika přátel. S postupem času se pedagogice volného času začala věnovat více, jelikož na tento obor je kladen stále větší důraz v oblasti výchovy dětí a mládeže. V práci proto postupně rozebírá přípravu, realizaci a evaluaci letního tábora jako projektu na profesní úrovni podle konkrétního modelu s cílem porovnat tuto úroveň organizace s prací svých vlastních nástupců pořádajících letní tábory dnes.

Teoretická část se skládá ze tří kapitol, kdy první se věnuje letním táborům z pohledu sociální výchovy a vysvětlením pojmů pedagogika volného času a zážitková pedagogika. Dále vymezuje, co je letní tábor, jaké právní normy jsou pro jeho organizaci nezbytné a co je třeba mít za dokumentaci pro zdárný průběh tábora. Ve druhé kapitole popisujeme táborový tým, tedy všechny funkce, které na táboře mohou působit, a vymezujeme jejich práva a povinnosti. Také v kapitole zmiňujeme osobnost instruktora a vlastnosti, které by dobrý instruktor měl mít. Třetí kapitola podrobně popisuje model projektování podle R. Hanuše a L. Chytilové ve všech jeho fázích. Tuto kapitolu považujeme za stěžejní pro celou práci, protože na základě uvedených informací budeme srovnávat vybraný letní tábor uvedený výše se zmíněným modelem. Všechny tři kapitoly jsou provázány společně a korespondují s poznatky v praktické části práce.

V praktické části práce se věnujeme kvantitativnímu výzkumu formou dotazníkového šetření a rozepisujeme výsledky získané tímto výzkumem. Jak už bylo zmíněno porovnáваме výsledky dotazníků s literaturou a zjišťujeme, zda koresponduje příprava a organizace vybraného letního tábora s modelem v této literatuře. Závěrem práce bychom rádi napsali návrhy na zlepšení, které může skupina vedoucích „Tábory fantazie“ využít v budoucnosti při přípravě a pořádání dalších letních táborů a zkvalitnit tak nabízené služby dětem i jejich rodičům.

TEORETICKÁ ČÁST

1 LETNÍ TÁBOR JAKO ZPŮSOB SOCIÁLNÍ VÝCHOVY

Letní tábory (dále jen LT) vytváří pro mnohé děti často nezapomenutelné zážitky a přátelství, přinášejí nové zkušenosti a v neposlední řadě jsou nedílnou součástí jejich sociální výchovy. „Z hlediska sociologického a sociálně psychologického je zapotřebí sledovat, jak činnosti ve volném čase přispívají k utváření mezilidských vztahů, zda pomáhají tyto vztahy kultivovat. Proto byl volný čas dětí a mládeže nesčíslněkrát předmětem úvah rodičů, pedagogů, psychologů i kriminalistů a v neposlední řadě sociologů a filozofů. Významná je i určitá možnost kompenzace vlivu některých problémových rodin a úrovně sociální péče ve volném čase. Vytváření formálních i neformálních skupin na základě společného zájmu je součástí socializace jedince.“ (Pávková, a kol. 2002, s. 15)

LT tedy skutečně patří mezi výchovnou činnost spadající do **pedagogiky volného času**, konkrétně jako forma **zážitkové pedagogiky**. První kapitola nám stručně objasní oba tyto pojmy spolu s problematikou LT.

1.1 Pedagogika volného času

Pedagogika volného času (dále jen PVČ) je pedagogickou disciplínou a studijním oborem zaměřujícím se na výchovné a vzdělávací prostředky, které pomáhají nejen dětem ke smysluplnému využití svého volného času (dále jen VČ). Předmětem tohoto oboru je z velké části VČ dětí s povinnou školní docházkou, ale i ostatní populace. Má velmi těsnou vazbu se sociální pedagogikou a mezi jeho hlavní zaměření patří zdravý vývoj člověka, kreativita, sociální kontakt, aktivita, otevřenost či uvolněnost, dále pak radost, zábava, prožitek z činnosti, odreagování a animace (Průcha, Walterová a Mareš, 2003).

Problematice VČ se věnuje velké množství různých autorů a mají na definici PVČ různé pohledy. V naší práci uvedeme definici PVČ dle Vážanského, který ve své knize popisuje, že „*Pedagogika volného času = most mezi školní a sociální pedagogikou, část sociální pedagogiky, jedinečná komplexní pedagogická koncepce.*“ (Vážanský, 2001, s. 103)

PVČ se jako všechny vědní disciplíny a obory velmi dynamicky vyvíjí, díky čemuž v dnešní době existuje nepřehledné množství možností, jak volný čas trávit. Nové moderní a atraktivní možnosti se vytvářejí proto, že každý jedinec je individuální a má různé zájmy, jak se snaží upozornit například Pávková, podle níž se výchova ve VČ „...nesnaží snížit význam tradičních metod pedagogiky volného času, ale nutno vidět, že existuje široké

spektrum mladých lidí a jejich potřeb, kterému musí odpovídat široké spektrum forem výchovy.“ (Pávková, a kol. 1999, s. 78)

PVČ dle některých autorů klade důraz na pedagogické ovlivňování především dětí nebo mládeže. Důvodem je fakt, že děti často ještě nemají přehled v tom, co mohou v rámci svého VČ dělat a potřebují, aby je někdo na tyto činnosti navedl a poté jimi prováděl. Nesmí je však do těchto činností nikdo nutit, činnosti musí být atraktivní a různorodé. Záleží samozřejmě na věku dětí (mládeže), protože mladší děti potřebují zpravidla větší pomoc s organizací VČ než děti starší, které už si o určitých činnostech rozhodují samy (Janiš, 2009, s. 23 – 24).

1.1.1 Zážitková pedagogika

Daniel Franz a kol. (2007, s. 20) popisuje výchovu zážitkem jako *„komplexní proces, který v sobě slučuje zážitek, vnímavost, poznání a chování, a snaží se zapojit také emoce, představivost, fyzické tělo a intelekt.“*

Autor Jan Sýkora uvádí, že výchovu zážitkem lze realizovat například na tzv. zážitkových kurzech. *„Zážitkový kurz bez ohledu na svou délku a zaměření pracuje s prožitkem jako s prostředkem k ovlivňování klienta. Směr tohoto ovlivňování určuje cíl, se kterým kurz pořádáme. Práce organizátorů spočívá v záměrném vytváření situací, v nichž předpokládáme intenzivní prožívání, a následně pedagogické práci s těmito prožitky.“* (Sýkora, 2006, s. 5) Zážitkové kurzy hojně využívají pořadatelé LT. Umožňují totiž vedoucímu, jakožto pedagogovi, kvalitně diagnostikovat dětské účastníky tábora v neobvyklých situacích. Předpokladem je totiž souvislost mezi chováním v situacích vytvořených uměle na táboře a podobnými situacemi v reálném prostředí. Práce s dětmi na táboře tak může pomáhat jejich osobnímu rozvoji, rozvoji sociálního citění či vzdělávání (Sýkora, 2006, s. 9). Příkladem může být málo sebevědomé dítě, které při nervozitě koktá. V táborovém kolektivu postupně získává sebevědomí, zvládá plynule komunikovat nejprve s vrstevníky, postupně s vedoucími, až je schopno sebe prezentace před všemi účastníky tábora. (Sýkora, 2006, s. 9)

Kvalita „zážitku“ je samozřejmě určována mnoha faktory bez ohledu na to, jaký typ zážitkové akce pedagog/organizátor zvolí. Důležité je například složení účastníků (pohlaví, věk, ...), komunikace a hierarchie ve skupině/týmu, přístup pedagogů/instruktorů, prostředí akce, typ aktivit atd. (Hodgson a kol., 2011, s. 27-33)

1.2 Letní dětský tábor

„Uplatnění sociální výchovy v souvislosti letního dětského tábora, bude různé tak, jak je různé složení dětí a pracovníků. Prvky výchovy by měly být obsaženy v každém kontaktu s kterýmkoliv členem tábora. Hlavním cílem práce na letním dětském táboře je prostřednictvím sociální výchovy zabezpečit rozvoj jedince.“ (Bezchleba, 2011, s. 25)

Dětské tábory jsou velmi oblíbenou volnočasovou aktivitou již mnoho desítek let. Jsou oblíbené i samotnými rodiči, protože probíhají nejčastěji v době prázdnin, kdy rodiče musí pracovat z důvodu nedostatku vlastní dovolené.

LT jsou jednou z nejčastějších forem zotavovacích akcí, kterou zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů definuje jako *„...organizovaný pobyt 30 a více dětí ve věku do 15 let na dobu delší než 5 dnů, jehož účelem je posílit zdraví dětí, zvýšit jejich tělesnou zdatnost, popřípadě i získat specifické znalosti nebo dovednosti.“* (Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, §8 odst. 1)

LT existuje nepřeberné množství a jsou různého typu a zaměření. Rozdělení LT se věnuje spousta autorů jako např. Harmach, Hofman, Jírová a kol. (2004, s. 42), další dělení si můžeme najít v knize Nejedlého (1992). Pro naši práci jsme zvolili rozdělení autora J. Burdy ((Burda a kol., 2008, s.41 – 42), který uvádí následující druhy a typy táborů:

Druhy táborů:

- Stálé tábory – tábory ve stálých tábořištích (zděné, chatové, stanové základny), celý pobyt na jednom místě
- Putovní tábory – během pobytu vystřídají účastníci několik tábořišť, většinou jde o tábory pěší, vodní či cykloturistické
- Příměstské tábory – specifická forma nabídky denního programu bez noclehu
- Hvězdicové tábory – tábor, při němž účastníci absolvují několikadenní výlety do okolí základny

Typy táborů:

- Běžné – účastníky jsou děti a mládež z „běžné“ populace
- Integrované – tábor i pro děti z rizikových skupin, dětských domovů, zdravotně postižené, kdy alespoň 20% účastníků je z takto postižené populace

- Ozdravné – určené pouze pro zdravotně postižené děti

(Burda a kol., 2008, s.41 – 42)

Rozdělení typů táborů se může mezi autory lehce lišit, ale v základu jsou si velmi podobné. Zábava, zážitky a spokojenost dětí, rodičů i organizátorů jsou už „jen“ výsledkem a odměnou intenzivní snahy organizátorů tábora. Aby se tábor mohl konat, je třeba podniknout nezbytné kroky vedoucí k dosažení této všeobecné spokojenosti a je nutné intenzivně pracovat na akci nejen před jejím začátkem, ale i v průběhu akce a po jejím ukončení. Organizátoři by neměli podcenit žádnou fázi přípravy tábora a povinných dokumentů, stejně tak studium příslušné legislativy ani sestavení realizačního týmu.

V následujících podkapitolách a kapitolách blíže přiblížíme jednotlivé body zmíněné výše.

1.2.1 Táborová legislativa

Uspořádání LT není jednotně zformulováno v konkrétním právním předpisu, to však neznamená, že při jeho pořádání se nemusíme držet některých zákonů a vyhlášek, které by měl každý pořadatel LT velmi dobře znát.

Za nejdůležitější zákon vymezující zotavovací akce považujeme Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů. Z něj dále vycházejí dvě velmi důležité vyhlášky, které je nutno také znát.

Jako první uvádíme vyhlášku č. 148/2004 Sb., kterou se mění vyhláška č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti.

Podle hlavních bodů této vyhlášky je nutné zabezpečit:

- Vhodné umístění LT
- Vyhovující prostorové podmínky
- Vyhovující ubytování, vybavení a úklid
- Vhodné zásobování pitnou vodou
- Vyhovujícím způsobem zajistit odstraňování odpadů a nakládání s odpadními vodami
- Zajistit vhodný způsob stravování a dodržování pitného režimu
- V neposlední řadě pak zajistit dětem pravidelný denní režim

(vyhláška č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti, §2 - §8)

Druhá je vyhláška MZ ČR č. 137/2004 Sb. o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných.

Právnímu minimu se ve své publikaci věnuje např. B. Hájek a kol. (Hájek, a kol., 2004, s. 95 – 118), který v kapitole 9 popisuje jednotlivé oblasti práva, které je třeba dobře znát. U některých uvádí také zákony vztahující se k dané oblasti.

Zákonů, které je třeba prostudovat před konáním tábora je samozřejmě mnohem více. Na některých webových stránkách¹ je možné dohledat kompletní seznam všech norem týkajících se pořádání LT. Na webové stránky odkazuje přímo MŠMT a je tedy možno tyto zdroje považovat za spolehlivé.

1.2.2 Povinná táborová dokumentace

Při pořádání LT je nezbytné vést povinnou táborovou dokumentaci. Dokumentace slouží jako oboustranná ochrana a záruka jisté kvality a úrovně pořádaného tábora.

Autor J. Burda (a kol., 2008) rozlišuje dokumentaci na provozní, táborovou, zdravotní a hospodářskou.

Provozní dokumentaci zajišťuje provozovatel táborové základny a obsahuje dokumenty týkající se místa pořádání tábora a provozu základny. Patří sem například provozní řád táborové základny, revize spotřebičů (elektrických, plynových, komínů atd.), rozbor pitné vody (pokud je vlastní studna) atd.

Táborovou dokumentaci vede hlavní vedoucí (dále jen HV) tábora a obsahuje dokumenty, které se týkají pořádané akce. Jsou to například přihlášky dětí podepsané zákonným zástupcem, seznamy účastníků a vedoucích, doklady o kvalifikaci a proškolení pracovníků atd.

Zdravotní dokumentaci má v kompetenci zdravotník a zařazujeme sem veškerou dokumentaci týkající se zdravotního stavu všech účastníků. Může to být posudek o zdravotní způsobilosti

---

¹Webové stránky doporučené MŠMT: <http://www.ymca.cz/programy/tabory/tabory-ymca---servis/pravni-predpisy/> nebo <http://www.borovice.cz/dokumenty/legislativa/>

dítěte a pracovníků, prohlášení o bezinfekčnosti, kartičky zdravotní pojišťovny, zdravotní deník atd.

Neméně důležitá je také hospodářská dokumentace, kterou vede hospodář tábora (u menších táborů to může být HV nebo jiná pověřená osoba). Do této dokumentace patří hlavně rozpočet, stvrzenky, faktury, dohody o pracovní činnosti, o provedení práce nebo pracovní smlouvy, jídelníček atd. (J. Burda, a kol., 2008).

Kompletní seznam, ze kterého jsme čerpali je možno dohledat v publikaci J. Burdy (J. Burda, a kol., 2008, s. 101 – 102).

Veškerá táborová dokumentace je po ukončení tábora uložena u provozovatele po dobu nezbytně nutnou, která vyplývá z právních předpisů. Jednotlivé organizace se mohou lišit v obsahu táborové dokumentace. Některé organizace mohou dle potřeby některé dokumenty vynechat nebo naopak si mohou jiné přidat.

2 TÁBOROVÝ TÝM

Dobrý tábor nelze zrealizovat bez dobrého kolektivu pracovníků. Nepochybně mají velký význam při celkové atmosféře na táboře, která se promítá ve všech stránkách organizace i realizace.

2.1 OSOBNOST INSTRUKTORA

„Instruktor je nejkrásnější, nejrychlejší, nejchytřejší, nesmí mít nikdy hlad, žízeň a chuť na ženskou (chlapy), a pokud ji má, musí si ji nechat zajít, musí mít vždy peníze, a pokud je nemá, nesmí mu to vadit, a musí být ožralej až poslední, nesmí být měkkýš a nikdy nic neslibuje a jen maká a maká a maká... (instruktorský folklor).“ (Pelánek, 2008, s. 38)

Prísloví výše skutečně vtipnou formou vystihuje předpoklady ideálního vedoucího. Nikdo však není dokonalý a táborový vedoucí je taky jen člověk, nikoliv superhrdina a to i přes to že, v očích dětí je nesmrtelný a umí všechno a všeobecně se může dostat do rolí organizátora, pedagoga, herce, soudce, účastníka aj. Dobrý instruktor by měl mít určité vlastnosti a dovednosti, mezi které patří flexibilita, tvořivost, překvapivost, žádný stereotyp, schopnost učit se, pozorovací schopnosti, sebevědomost, upřímnost, otevřenost aj. Je proto nezbytné mít správnou motivaci a chuť tuto roli vykonávat i s vědomím možných problémů a překážek (Pelánek, 2008, s. 39 - 40).

Z pohledu odborné kvalifikace není přesně stanoven povinný rozsah pedagogického, psychologického ani jiného odborného vzdělání pro výkon vedoucího. Úspěšná organizace tábora tedy není podmíněna vzděláním členů týmu. Naopak jedině všestranný a psychicky vyrovnaný jedinec má ty správné pedagogické a psychické předpoklady pro výkon funkce vedoucího. Je schopen předávat své vědomosti, dovednosti, znalosti a hodnoty a vést děti ke správné interakci se svým okolím, poznávání sama sebe a zvládání každodenních situací.

2.2 REALIZAČNÍ TÝM

Nyní zmíníme nejdůležitější osoby, které se na přípravě tábora podílejí. Popíšeme, jaká je jejich funkce na táboře a jaké mají pracovní povinnosti. Popisu týmových rolí na LT se opět věnuje velké množství autorů. Můžeme zmínit třeba Bohumíra Bezchlebu (Bezchleba, 2012) nebo Harmach, Hofman, Jírová (a kol., 2004). Pro naši práci jsme opět zvolili popis rozdělení funkcí podle autora J. Burdy (Burda a kol., 2008).

Hlavní vedoucí

Z celého táborového týmu je to právě HV, bez kterého by se tábor uskutečnit nemohl. Zodpovídá za všechno, co se na táboře děje i neděje. HV musí být starší 18 let. Dále by měl být náležitě proškolen provozovatelem LT a seznámit se s právní legislativou týkající se LT. HV řídí práci celého realizačního týmu, zodpovídá za děti i za jejich spokojenost, dále je zodpovědný za dodržování hygienických a bezpečnostních norem a za provoz celého tábora. Proškoluje ostatní vedoucí tábora, se kterými po celou dobu musí komunikovat. Po skončení tábora zpracuje vyhodnocení akce a schvaluje táborový rozpočet a vyúčtování. V době přípravy tábora rozděluje úkoly, které je potřeba vyřešit a zajistit před samotným začátkem (Burda a kol, 2008, s. 15-16).

Zdravotník

Zdravotníka na táboře může vykonávat osoba starší 18 let, která je dle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů způsobilá. Za způsobilou se pro účely tohoto zákona považuje „...*fyzická osoba, která získala způsobilost k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře, všeobecné sestry, porodní asistentky, zdravotnického záchranáře nebo zdravotnického asistenta, fyzická osoba, která absolvovala kurs první pomoci se zaměřením na zdravotnickou činnost při škole v přírodě nebo zotavovací akci, a student oboru všeobecné lékařství nebo zubní lékařství po úspěšném ukončení třetího ročníku; náplň kursu první pomoci upraví prováděcí právní předpis...*“ (Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, §11 odst. 1a)

Na jednoho zdravotníka připadá na táboře maximálně 80 dětí, v případě většího počtu dětí je zapotřebí další zdravotník. Prací zdravotníka je převážně péče o zraněné a nemocné děti a podávání pravidelných léků, které přebírá od rodičů při nástupu dítěte na tábor. Dbá na dodržování hygienických norem na táboře. Zajišťuje a kontaktuje nejbližšího praktického dětského lékaře o termínu konání tábora.

Zdravotník pomáhá při vytváření jídelníčku a ten pak svým podpisem schvaluje. Musí být přítomen v průběhu celého tábora a po celý den, mimo dobu, kdy je s dítětem v nemocnici. V případě prostorové rozsáhlosti denního programu je zdravotník vždy přítomen v místě největšího rizika úrazu. Má zodpovědnost za vybavení táborové lékárničky, která má vyhláškou stanovený povinný rozsah. Shromažďuje zdravotnickou dokumentaci, jejíž součástí je zdravotnický deník se seznamem dětí, prohlášením o bezinfekčnosti

a zdravotními posudky dětí od lékaře. Tyto posudky po skončení tábora vrací rodičům. Zdravotní dokumentaci má povinnost uchovat půl roku od ukončení tábora. Oznamuje zákonným zástupcům všechny informace týkající se zdravotního stavu dětí v průběhu tábora (Burda a kol., 2008, s. 21 – 22) (zákon č. 258/2000 Sb.).

Oddílový vedoucí

K výkonu funkce oddílového vedoucího je nutné mít alespoň 18 let. Vedoucí je vždy podřízený HV a respektuje všechny jeho pokyny. Spolupodílí se na přípravě celého tábora a tvorbě programu. Plně zodpovídá za celý oddíl, který mu byl na začátku přidělen, a snaží se být pro děti pomocníkem, průvodcem a poradcem při všech aktivitách. Jeho největší odměnou na konci tábora je slyšet od dětí „...ty jsi stejně ten nejlepší vedoucí na táboře...“ (Burda a kol., 2008, s. 16-17).

Praktikant (instruktor)

Praktikantem může být osoba ve věku 15 – 18 let, která z důvodu neplnoletosti nemůže nést právní odpovědnost a není možné mu tedy svěřit celý oddíl dětí. Jeho psychický a fyzický vývoj není ještě plně dokončen a nelze mu ukládat náročné úkoly, které by jej zatěžovaly. Může být „pravou rukou“ oddílového vedoucího a v případě potřeby jej může na nějakou dobu zastoupit u oddílu, se kterým ale nesmí opustit táborovou základnu. Nepotřebuje-li jej mít k dispozici oddílový vedoucí, pak je jeho prací vše ostatní, co je potřeba udělat (nachystat materiál, vytvořit kulisy, pomáhat s přípravou podkladů pro hry a chystání programu v terénu, pomoc při hrách na trase...) (Burda a kol., 2008, s. 18).

Kuchař

Táborový kuchař by měl velmi dobře ovládat znalost hygienických předpisů a norem pro přípravu pokrmů. Měl by vlastnit zdravotnický průkaz. Za svoji práci se zodpovídá HV tábora. Musí dodržovat technologické postupy pro zpracování potravin. Pomáhá při tvorbě jídelního lístku a musí vědět, které potraviny a v jaké úpravě lze dětem podávat a které by vůbec neměly skončit na dětském talíři. Je-li kuchař zároveň zásobovačem, musí se postarat o pravidelné dodání potřebných potravin a veškerého ostatního materiálu podle potřeby tábora (Burda a kol., 2008, s. 20).

Hospodář

Hospodář musí být plnoletý, jelikož nese právní odpovědnost za veškeré táborové finance. Musí umět spravovat finance a vést administrativu (jednoduché účetnictví). Všechna jeho

práce podléhá pokynům HV. Ve spolupráci s HV má právo pracovat se svěřenými financemi a materiálem. Většinou je táborovým zásobovačem a stará se o přísun potravin a materiálu pro tábor. Nese plnou odpovědnost za plnění táborového rozpočtu. Po dobu tábora vede podrobný peněžní deník, ve kterém jsou zaznačeny veškeré příjmy a výdaje. Po ukončení celého tábora vytvoří konečné vyúčtování všech prostředků, které předává provozovateli tábora (Burda a kol., 2008, s. 18 – 19).

Každá organizace či provozovatel se může v rozdělení funkcí lišit. Některé funkce je možno slučovat dohromady, ale dají se také další funkce přidávat např. fotograf, technik, sportovní vedoucí (má na starost sportovně laděné hry, různé běhy, míčové hry...), programový vedoucí (stará se o přípravu programu a jeho plynulý průběh). Vždy záleží na potřebách tábora, věkovém rozložení dětí a zkušenostech provozovatele tábora.

Jen dobře sehraný tým je zárukou kvalitní akce. Práce v týmu s sebou nese mnoho výhod, ale také rizika. Pokud tým není dobře sehraný a spolupráce, cíle, role, funkce a zodpovědnost nejsou jasně definovány, dobrý vliv na atmosféru tábora může být ohrožen. Je ironické vést děti k týmové spolupráci a společnému řešení překážek a problémů, když tým vedoucích takový úkol sám nezvládá. Riziko týmové spolupráce je v tom, že se tým neshodne v zásadních otázkách týkajících se připravované akce. Co však je rizikem, může být také výhodou, protože jiný názor a jiný pohled na věc, např. při vytváření programové náplně tábora, napomáhá k její rozmanitosti a tím pádem možná širšímu spektru výchovných aspektů akce.

3 MODEL PROJEKTOVÁNÍ PODLE R. HANUŠE A L. CHYTILOVÉ

„Pořadatel musí mít již od začátku rozmyšleno, jaký tábor chce organizovat. Od druhu a typu tábora se odvíjí další zařizování (ubytování, doprava, odborní instruktoři, programová příprava atd.“ (Štanglerová, 2012, s. 19)

Každý projekt, který se vytváří, ať už se jedná o jakékoliv zaměření, by vždy měl mít několik základních fází. Fáze mohou být různě dlouhé, navazovat na sebe v různé posloupnosti a lišit se ve struktuře v závislosti na typu a náročnosti projektu. Některé fáze se mohou slučovat dohromady a některé se naopak vůbec nemusí v projektu objevit. Jednotliví autoři a modely mohou popisovat a shrnovat fáze projektování odlišným způsobem.

Pro tuto práci jsme vybrali model projektování podle Radka Hanuše a Lenky Chytilové, jehož jednotlivé fáze podrobně rozepíšeme, abychom mohli model projektování využít v praktické části práce.

Jedná se o tyto fáze (pro účel práce jsou fáze shrnuty do větších bloků) :

- Tvorba základní myšlenky, cíle tábora, cílová skupina a tvorba programu
- Ubytování, stravování, materiál – jejich zajištění
- Financování (rozpočet, fundraising)
- Propagace a komunikace
- Práce týmu a evaluace tábora

3.1 Základní myšlenka, cíle tábora, cílová skupina a tvorba programu

Naprosto nepostradatelným krokem pro uspořádání tábora je **vznik základní myšlenky**. Základní myšlenka nám říká, jakou akci chceme udělat. Pro tábor je základní myšlenkou vůbec nápad na jeho zorganizování. Základní myšlenka specifikuje, jakým způsobem tábor bude fungovat, jak a na koho bude zaměřen. Pro každý jednotlivý ročník takového tábora je pak každoročně aktualizovanou základní myšlenkou nápad na tematické pojetí daného ročníku tábora (např. motiv celotáborové hry). Bez kreativní základní myšlenky, ve které jsou organizátoři osobně zainteresováni, nelze projekt úspěšně zrealizovat (Hanuš a Chytilová, 2009, s. 133 – 134).

Hanuš a Chytilová (2009, s. 134 – 135) v publikaci uvádí, jakým způsobem může takový nápad vzniknout. Jsou to tyto způsoby:

- Spontánní nápad – nápad „za pochodu“, který přijde z ničeho nic
- Vyplynutí z okolností – např. projekt zaměřený na ekologii, zdravotně znevýhodněné děti...
- Vymyšlení – pasování projektu například na cílovou skupinu
- Vymyšlení na základě zadání – např. zadaný charakter akce (koňský tábor, tábor pro rodiče s dětmi...)

Dalším krokem v přípravě je **specifikace cílové skupiny**, pro kterou je akce pořádána. Je velký rozdíl mezi tím, jestli se chystá tábor pro děti školního věku nebo například pro rodiče s dětmi předškolního věku. Obě skupiny budou mít rozdílné požadavky a potřeby, kterým je nutné se přizpůsobit. Cíle projektu by se měly cílové skupině přizpůsobovat, a proto je stanovujeme až v dalším kroku (Hanuš a Chytilová, 2009, s. 136 – 137).

Při **určování cílů akce** by měl být přítomen celý táborový tým (realizační tým). Podstatné je, aby se všichni se stanovenými cíli důkladně seznámili a aby s nimi souhlasili. S pomocí zvolených cílů můžeme průběžně vyhodnocovat úspěšnost akce a na závěr lze vyhodnotit, zda se cíle naplnily. Hojně používaný způsob stanovení cílů je tzv. „brainstorming“, při němž se shromažďují rychlé nápady všech zúčastněných, ty se následně hodnotí a vybírají se nejlepší (Hanuš a Chytilová, 2009, s. 137-138).

Sestavování programu je velmi náročný a zdlouhavý proces. Je důležité si dát pozor na to, aby všechny hry byly vhodně zařazeny ve „správný čas“ a na „správném místě“, jinak může dojít k tomu, že bude celá akce zmatená a nevhodná. Je taky důležité se při sestavování programu řídit zvolenými cíli a uspořádat harmonogram her tak, aby došlo k co nejefektivnějšímu naplňování těchto cílů. Pro správné zorganizování programu můžeme použít tzv. „dramaturgická pravidla“. Dramaturgii lze pojmout jako cestu, která nás má za realizace daného programu dovést k vytyčenému cíli (Hanuš a Chytilová, 2009, s. 152 – 153).

Hanuš a Chytilová (2009, s. 152 - 153) uvádí že: „*Dramaturgie tedy zhmotňuje ideály, myšlenky, představy, přání a potřeby organizátorů projektu. Dramaturgie je kombinací nejrůznějších postupů, pravidel s reflektováním konkrétních daností, které nakonec vedou*

k volbě a výběru optimálních prostředků s cílem dosáhnout maximálního výchovného efektu.“

Výsledkem dobře provedené dramaturgie je konečný scénář celé akce, ve kterém je dopodrobna rozvrženo, kdy bude probíhat jaký program. Co se bude dít ráno, odpoledne i večer, co se bude dít v pondělí a v úterý, jaké hry se budou hrát v první polovině akce a jaké v druhé polovině. Takto vytvořený scénář může být zaznamenán např. do tabulky. Příklad lze najít v příloze č. 1 (Hanuš a Chytilová, 2009, s. 152-154).

3.2 Ubytování, stravování, materiál

Zajištění správného **ubytovacího zařízení** je podmínkou pro úspěšné zrealizování plánovaného programu. Objekt vybíráme v závislosti na požadavcích tábora. Pokud se například chystáme uskutečnit putovní tábor, jen těžce jej budeme realizovat v prostorách domu dětí a mládeže. Musíme mít dobře promyšleno, jaký program bude na akci probíhat, co vše nesmí v ubytovacím zařízení a jeho okolí chybět. Mohou to být například bazény, hřiště, louky, lesy, kopce, společenská místnost. Pro pohodovou atmosféru a hladký průběh akce jsou to neodmyslitelné součásti. Osobní návštěva potencionálního ubytovacího zařízení je nezbytná pro ověření vhodnosti a případně k přizpůsobení programu dané lokalitě (Hanuš a Chytilová, 2009, s. 165).

Při **zajištění stravování** je třeba si dobře rozmyslet, zda budeme volit vlastní kuchaře nebo si domluvíme vaření přímo v ubytovacím zařízení, popřípadě je možnost si stravu nechat dovážet. Druhé dvě možnosti jsou vhodné v případě, že organizátor zná kvalitu a složení poskytovaných jídel a ví, že bude stravování odpovídat zákonným normám, což není vždy tak jednoduché, jak by se mohlo na první pohled zdát. Také v případě vlastního vaření je nutné mít přehled o hygienických normách a požadavcích na stravování, avšak dá se snáze ovlivnit, co a z jakých surovin se bude vařit a nastavit si úroveň hygieny podle potřeby. Jídelní lístek je nutné sestavit ještě před konáním akce ve spolupráci se zdravotníkem a měl by dodržovat zásady zdravé a vyvážené stravy. V rámci stravování je třeba dodržovat také pravidelný pitný režim (Hanuš a Chytilová, 2009, s. 165; Burda, a kol., 2008, s. 71).

Mimo zajištění stravování a ubytování je potřeba akci **vybavit** ještě **materiálně**. U správně naplánovaného programu by měl mít organizátor představu o tom, kolik a jaký materiál (kulisy, kostýmy, výtvarné potřeby, vybavení kuchyně, hygienické potřeby, psací potřeby

a jiné) bude na akci potřebný. A zda-li je potřeba tento materiál zajišťovat s předstihem (pro výrobu rekvizit před akcí) nebo jej stačí doplňovat v průběhu akce podle aktuální potřeby (Hanuš a Chytilová, 2009, s. 131).

3.3 Financování (rozpočet, fundraising)

Správné sestavení rozpočtu je nezbytné pro hladký průběh celé akce. Pomáhá nám určit finální cenu pro účastníky. Propočet a přehledné zpracování příjmů a nákladů nás vyvaruje situacím, kdy při realizaci akce chybí prostředky, a musí se neplánovaně šetřit nebo zadlužovat, ale také situacím, kdy je cena akce natolik velká, že odradí případné zájemce. Pokud na realizaci akce nestačí příspěvky účastníků, avšak cena by pro ně již byla příliš vysoká, je nutné zajistit financování akce ještě jiným způsobem (sponzoři). Mezi typické příjmové položky patří příspěvek od účastníka, sponzorské dary, rezervy z minulých let, peníze u účasti na společně prospěšných činnostech a mezi výdajové položky se zařazuje příprava a realizace programu (nákup materiálu, výroba rekvizit, vstupné), zajištění ubytování a stravování, propagace akce (spravování webové stránky, tisk letáků), zvyšování kvalifikace členů týmu, doprava, vytváření rezerv pro případ neplánovaných výdajů (Hanuš a Chytilová, 2009, s. 166 - 168).

Jednou z velmi často využívaných možností jak navýšit peníze v rozpočtu je využívání sponzorských darů neboli **fundraising**. Prostředky lze získat od různých nadací, agentur, ministerstev, dotačních agentur, obcí či podnikatelů. Sponzorské dary mohou být finanční, ale také materiální (ceny pro děti, táborová trička...). K získání sponzorských darů je vhodné si vytvořit dobrou komunikační strategii a umět odprezentovat svůj projekt (Hanuš a Chytilová, 2009, s. 168).

3.4 Propagace a komunikace

Cílem propagace akce je získat co největší počet účastníků. Snahou je použít co nejméně finančních prostředků. Jsou různé způsoby, jak je možné akci propagovat. Nejvíce osvědčenou metodou je oslovení účastníků z minulých let, kteří osloví další kamarády, můžeme však využít například propagaci formou tištěných letáků, inzeráty v novinách, rozhlasu, televizi, internetové stránky nebo propagační videa či osobní kontakt. Propagace by měla být stručná, avšak dostatečně výstižná a v jejím obsahu by nemělo chybět označení toho, co propagujeme (např. letní tábor). Neměly by chybět informace o místě a

času konání, důležitou informací je cena, kterou musí účastník uhradit, a způsob, jakým se na akci přihlásit, a v neposlední řadě je nutné zmínit pořadatele akce a nezbytné kontakty (Hanusš a Chytilová, 200, s. 169 – 171).

Způsob komunikace je velmi důležitý a je potřeba zahrnout všechny možné způsoby komunikace (telefonické spojení, osobní kontakt, elektronická komunikace, případně písemná korespondence). Komunikace s účastníky by měla být dostatečně frekventovaná. Účastníci by se měli o akci a jejích detailech včas dozvědět a zároveň by se měli dozvědět veškeré aktualizace a změny týkající se konání akce. Po obdržení přihlášky na akci by nemělo docházet k prodlení s odpovědí na dotazy účastníka (Hanusš a Chytilová, 2009, s. 171-173).

3.5 Práce týmu a evaluace tábora

V popisu fází projektu jsme záměrně přeskočili fázi sestavování realizačního týmu, jelikož popisu jednotlivých rolí na táboře a předpokladů k vykonávání funkcí jsme se věnovali v kapitole č. 2.

Práce týmu se dělí na tři časové bloky, z nichž by ani jeden neměl být vynechán. Jedná se o práci týmu před akcí, v jejím průběhu a po skončení akce. Před začátkem akce je nutné, aby se táborový tým dobře poznal, aby spolu zvládli řešit úkoly a problémy a měli jasně stanovené práva a povinnosti. V tomto časovém úseku tým pracuje na stanovení cílové skupiny, cíle projektu, sestavení programu, zajištění ubytování, stravování a materiálu, na propagaci akce a komunikaci s účastníky. V průběhu akce potom zajišťují plnění programu, využívají své dovednosti k pohodovému průběhu akce a ke spokojenosti všech účastníků. Musí na denní bázi komunikovat a spolupracovat nejen mezi sebou, ale hlavně s účastníky akce. Jakmile akce skončí, měl by tým celou akci zhodnotit (evaluovat), vytyčit splněné, ale i nesplněné cíle, vyzdvihnout úspěchy a okomentovat neúspěchy, aby se mohli oni sami nebo i jiné týmy pro příště inspirovat nebo vyvarovat chyb. K tomu by měla sloužit závěrečná zpráva – písemný záznam evaluace (Hanusš a Chytilová, 2009, s. 174 – 175).

V práci je pro nás stěžejní pojem „evaluace“, který je obsažen také v názvu. Podle Výkladového slovníku z pedagogiky od Z. Koláře a kol. je evaluace „*Proces hodnocení; hodnotící analýza prováděná podle předem stanovených kritérií, např. evaluace procesu*

vzdělávání a jeho efektivitu, vzdělávacích soustav, ale i jednotlivých činitelů ve výchovně-vzdělávacím procesu (např. evaluace školy, evaluace učitelů).“ (Kolář, a kol., 2012, s. 39)

Konkrétním typem evaluace je např. pedagogická evaluace, kterou Pedagogický slovník popisuje jako: *„zjišťování, porovnávání a vysvětlování dat charakterizujících stav, kvalitu, fungování, efektivnost škol, částí nebo celku vzdělávacího systému. Zahrnuje hodnocení vzdělávacích procesů, hodnocení vzdělávacích projektů, hodnocení vzdělávacích výsledků, hodnocení učebnic aj.“ (Průcha, Walterová, Mareš, 2003, s. 154)*

Pedagogická evaluace je součástí pedagogiky a pracuje s pojmy kvalita a efektivita vzdělávání. Využívá metody, které kvalitu a efektivitu vzdělávání objektivně hodnotí, měří a porovnávají (Průcha, 2000, s. 125 -126).

Mezi oblasti zkoumané v rámci pedagogické evaluace patří:

- Evaluace vzdělávacích potřeb
- Evaluace vzdělávacích programů
- Evaluace edukačních prostředí
- Evaluace výuky
- Evaluace vzdělávacích výsledků
- Evaluace na základě standardů
- Evaluace činnosti a produktivity škol

(Průcha 2009 s. 125 – 129)

Vzhledem k tomu, že organizace LT je součástí zážitkové pedagogiky, je na místě vysvětlit, co pedagogická evaluace znamená, je však zároveň také potřeba upozornit, že organizace LT je zpravidla činnost dobrovolná bez odborného vzdělávacího charakteru a záměru a že pokud evaluace LT probíhá, nemusí být na vysoké odborné úrovni a většinou probíhá formou zpětné vazby. Realizační tým, který evaluaci provádí, nemá prostředky ani chuť zpracovávat rozsáhlé odborné analýzy a závěrečné práce s hodnocením proběhlé akce, což v praxi znamená, že je pro ně stěžejní všeobecná spokojenost všech účastníků, nikoliv zhodnocení procesu, který ke spokojenosti vedl.

Zpětnou vazbou se v případě LT rozumí celkové zhodnocení akce, sepsání všeho, co se povedlo a jakým způsobem se to realizovalo a také věci, které se nezdařily podle

plánu, aby bylo možné se těmto chybám v budoucnosti vyvarovat. Celé takové zhodnocení můžeme získat od všech účastníků například formou dotazníků, které rozdáme na konci akce, a veškeré poznatky následně sepíšeme do tzv. „závěrečné zprávy“, kterou můžeme uložit třeba do táborové dokumentace a kdykoliv ji využít ve prospěch dalších pořádaných akcí (Hanuš a Chytilová, 2009, s. 175).

PRAKTICKÁ ČÁST

4 LETNÍ TÁBOR „TAŽENÍ ČTYŘ ARMÁD 2017“

Letní tábor „Tažení čtyř armád 2017“ (dále jen LT2017) pořádaný skupinkou dobrovolníků „Tábory fantazie“ můžeme zařadit mezi tábor stálý, jelikož je pořádaný na táborové základně s chatkami, zděnou budovou, ve které se nachází plně vybavená kuchyň a společenská místnost pro případ deštivého počasí, a se sociálním zařízením s teplou vodou. Zde probíhá celý tábor od začátku do konce. V případě dobrého počasí se chodí s dětmi na jednu noc přespat do lesa. Základna je umístěna uprostřed krásného údolí, obklopená lesem a loukami. Vybavení základny plně odpovídá hygienickým požadavkům na táborovou základnu. Poprvé se na základně tábor uskutečnil v roce 2013, a jelikož je prostředí vyhovující po všech stránkách, stala se základna stálým místem kde se tábory konají dodnes. Typem lze tábor zařadit do běžných táborů, tzn. že tábor navštěvují zdravé děti z intaktní populace.

4.1 Příprava tábora

Příprava LT je velmi zdoluhavý a náročný proces, který vyžaduje velkou dávku odhodlání. Tábor „Tažení čtyř armád 2017“ se připravoval za účasti celého týmu vedoucích (celkem 15 vedoucích) v několika „táborových schůzkách“, které se konaly v době od prosince 2016 až do začátku tábora v červenci 2017. Jednotlivé schůzky si postupně rozepíšeme pro lepší přehlednost toho, co vše bylo třeba zařídit a jak to probíhalo v případě této skupinky vedoucích. Informace jsme pro naši práci získali ze společné konzultace s HV tábora, kterou jsme vložili jako přílohu č. 2.

První táborová schůzka, pojatá jako „INFORMAČNÍ SCHŮZKA“, se uskutečnila dne 10. 12. 2016. Na setkání dorazili všichni vedoucí, kteří se tábora chtěli zúčastnit. Společně probrali předešlý tábor a co vše je potřeba zlepšit a doladit pro LT2017. Dále se schůzka zaměřila na vytvoření nápadu na celotáborovou hru a název tábora. Na závěr se rozdělily jednoduché úkoly, které bylo třeba zajistit do další schůzky (dohledání her, návrhy na logo tábora, HV se zaměřila na zajištění ubytování a následné sestavení rozpočtu tábora).

Druhá schůzka proběhla dne 8. 1. 2017 a řešilo se na ní především logo a grafické úpravy propagačního letáku (příloha č. 3), informace pro rodiče a přihlášky. Dále HV rozdělila jednotlivým vedoucím funkce (4 oddíloví vedoucí – jeden z nich je zároveň programový vedoucí, má tedy na táboře dvě funkce, 4 praktikanti, zdravotník, kuchařka, fotograf, sportáček, pomocný zdravotník a zásobovač, holka pro všechno – dělá na táboře všechno to,

co je zrovna potřeba, ale většinou pomáhá v kuchyni nebo u nejmladších dětí). Na základě svých funkcí si rozdělili úkoly, kdo má co na starosti před táborem a v průběhu tábora. Rozdělili si jednotlivé hry ke zpracování (příloha č. 4). Hry zpracovávají všichni vedoucí kromě kuchařky, která má na starosti sestavení jídelníčku, sepsání seznamu nákupů a zadání rozpočtu pro stravování účastníků tábora. Hry nezpracovává ani zdravotník, který má na starosti zajištění dětského lékaře v místě konání tábora, který bude ochoten ošetřit děti v případě potřeby, kontrolu a doplnění táborové lékárníčky a přípravu zdravotního deníku, případně archů pro záznamy o dětech. A v neposlední řadě ani HV, která řeší veškeré organizační věci, komunikuje s rodiči dětí, kontroluje práci vedoucích a dohlíží na zdárný a klidný průběh příprav. Proto jí na přípravu her už nezbyvá prostor. Nakonec se na této táborové schůzce rozdělili vedoucím jednotlivé role v táborovém příběhu, aby měl každý dost času připravit si kostým.

V průběhu února HV rozesílala rodičům přihlášky pro děti, a následně po přihlášení dětí odesílala rodičům podrobné informace o LT2017, dále pak list účastníka (potvrzení o bezinfekčnosti) a spolu s ním ještě posudek od lékaře. Tyto dva dokumenty jsou velmi důležité, jelikož bez odevzdání těchto dokumentů nelze přijmout dítě na tábor. List účastníka musí být vyplněn zákonným zástupcem a datum na něm musí být nejlépe ze dne odjezdu na tábor, nejstarší datum však může být den před odjezdem na tábor. Lékařský posudek dávají rodiče potvrdit dětskému lékaři, který dítě ošetřuje. Tento posudek nesmí být starší jednoho roku. K těmto podrobným informacím HV ještě dodává mapku místa konání tábora (příloha č.5), protože dopravu účastníků na tábor i z tábora zajišťují rodiče sami.

Třetí táborová schůzka byla „KREATIVNÍ SCHŮZKA“, která se konala dne 31. 3. 2017. Na schůzce se dopodrobna řešily jednotlivé hry, kdy bude která hra zařazena, aby byl celotáborový příběh ucelený a dával nějaký smysl, a aby se na konci tábora všichni dostali k nějakému zakončení a vyřešení problému celotáborové hry. S tím úzce souviselo dořešit a doladit jak se budou jednotlivé hry odměňovat a hodnotit. Ve zbytku času pak vedoucí vytvářeli kulisy a kostýmy k programu.

V průběhu měsíce května musela HV zaslat oznámení na hygienu, kde bylo potřeba uvést kolik bude dětí na táboře, jak se bude řešit stravování a především pitná voda. Je – li vlastní kuchař, pak musí mít zdravotní průkaz a musí dokonale ovládat normy spojené s přípravou pokrmů. V případě zajištění pitné vody studnou je třeba ještě dodat rozbor

vody, který nesmí být starší jednoho měsíce před konáním tábora. Tento rozbor HV dodávala na KHS JMK v průběhu měsíce června poté, co jej dodal provozovatel základny.

Koncem června objednávala HV táborová trička pro děti i vedoucí. Tyto trička dostávají všichni účastníci tábora jako dárek a památku na dobrodružství, které společně prožili. Návrh loga na tisk vkládám jako přílohu č. 6.

Poslední schůzka se konala téměř před zahájením LT2017 dne 2. 7. 2017. Schůzka byla částečně kreativní – dotváření kostýmů a kulis k programu a částečně organizační. Bylo třeba dotáhnout program k dokonalosti a vyřešit organizační věci jako např. kdo bude v den nástupu na tábor přebírat děti na základně, kdo je bude rozdělovat do chatiček, kdo bude zařizovat nákup potravin s kuchařkou aj.

V tomto okamžiku se můžeme posunout na další část a tou je samotné konání LT2017.

4.2 Realizace tábora

LT2017 začínal 7. 7. 2017 a absolvovalo jej celkem 38 dětí od 6 do 15 let. Po dobu tábora byly děti rozděleny do čtyř věkově smíšených oddílů, kdy ke každému z oddílů byl přidělen jeden oddílový vedoucí.

Po příjezdu na základnu zdravotník s praktikanty přebral veškerou dokumentaci od dětí a posílal děti na ubytování do chatiček. Když dorazily všechny děti, vedoucí se hromadně rozloučili s rodiči a ujistili je, že děti jsou v dobrých rukou. Večerní program byl uvítací táborák, u kterého sehráli vedoucí divadlo, ve kterém se děti dozvěděli co je vlastně na táboře všechno čeká a co je jejich úkolem a cílem.

Program v následujících dnech probíhal podle harmonogramu her. Počasí na táboře bylo vynikající a nebylo tedy nutné řešit žádný náhradní program nebo program nějakým způsobem měnit a přepracovávat. Všechny hry se mohly hrát dle harmonogramu na předem určeném místě. Každý den začal budíčkem, rozcvičkou, ranní hygienou a snídaní. Následoval dopolední program, který byl odstartován společným nástupem všech vedoucích a dětí. Vedoucí v kostýmech uvedli scénku, nebo představili účel denního programu – tedy jaký vliv bude mít dokončení her na celotáborový příběh. Po dopoledním programu, obědě a poledním klidu nastoupil odpolední program, uveden opět v kostýmech. Po odpoledním programu vždy následovala večere a večerní program. Malá část večerního programu je opět věnována příběhu. Většinou zástupci oddílů z řad dětí navštěvovali stěžejní postavu příběhu, která jim předávala za splnění úkoly další indicie. Kostýmy,

kulisy a indicie měl realizační tým nachystány vždy dopředu, drobné dodělávky většinou dokončovali všichni společně v poledním klidu nebo při hrách, kde nebyla potřeba účast všech vedoucích na hře. Každý vedoucí byl zodpovědný za ty hry, které před táborem připravoval, za dodělávky podkladů pro celotáborovou hru byl zodpovědný programový vedoucí, ten zároveň organizoval přípravu scének a průběh celotáborové hry.

Tábor proběhl bez závažnějších zranění a děti byly předány svým rodičům v pořádku po předvedení závěrečného vystoupení, které celý tábor nacvičovaly.

4.3 Evaluace tábora

Po ukončení LT2017 neproběhla žádná evaluace, ale pouze neformální setkání táborového týmu, kde si společně promítli fotky z tábora a probrali, co se na táboře podařilo a co byl úplný „propadák“. Vyřešili, co by bylo vhodné na příští rok vylepšit a probrali různé možnosti témat, které je v průběhu LT2017 napadaly.

Oficiálně však žádný výstup z LT2017 není.

5 METODOLOGIE

Praktickou část naší bakalářské práce jsme zaměřili na evaluaci neboli zhodnocení LT „Tažení čtyř armád 2017“ (dále jen LT2017) z pohledu organizátorů, a chtěli bychom zjistit, do jaké míry se organizace výše zmíněného LT ztotožňuje s modelem projektování akce podle odborné literatury, konkrétně s modelem podle R. Hanuše a L. Chytilové – Zážitek pedagogické učení. Výsledek průzkumu by měl posloužit jako zpětná vazba pro celý realizační tým „Tábory fantazie“, aby mohli zkvalitnit nabízené služby pro děti a jejich rodiče.

5.1 Cíl práce (výzkumu) a stanovení výzkumných otázek

Hlavním cílem výzkumného šetření je evaluovat průběh a přípravu vybraného letního tábora pořádaného skupinou vedoucích a zjistit zda koresponduje s modelem projektování podle R. Hanuše a L. Chytilové (R. Hanuš a L. Chytilová, 2009).

Z cíle práce mi vyplývá tato hlavní výzkumná otázka:

Koresponduje příprava a průběh vybraného letního tábora pořádaného skupinou vedoucích s modelem projektování podle R. Hanuše a L. Chytilové ve fázích: tvorba základní myšlenky, stanovení cílů a cílové skupiny, sestavení realizačního týmu, zajištění materiálu, ubytování a stravování, zajištění financování, propagace a komunikace, práce týmu před, v průběhu a po akci?

Z hlavní výzkumné otázky jsme dále stanovili tyto dílčí výzkumné otázky:

Otázka č. 1 – Z čeho vycházelo plánování LT2017?

Otázka č. 2 – Byla organizace primárních kroků (tvorba základní myšlenky, stanovení cílů a cílové skupiny, sestavení realizačního týmu) vedoucích k sestavení programu LT2017 dostačující?

Otázka č. 3 – Jak se program přizpůsoboval místu ubytování a jakým způsobem se ubytování zajišťovalo, a jakým způsobem se zajišťovalo financování, stravování a materiál pro LT2017?

Otázka č. 4 – Jak probíhala propagace a komunikace s účastníky LT2017?

Otázka č. 5 – Jak hodnotí vedoucí svoji práci před táborem a v průběhu konání tábora a jak probíhala závěrečná evaluace LT2017?

5.2 Pojetí výzkumu

Vzhledem k výzkumnému cíli a dílčím výzkumným otázkám jsme zvolili kvantitativní výzkum formou dotazníkového šetření.

5.3 Výzkumný vzorek

Pro náš výzkum bylo vybráno 15 vedoucích, kteří se přímo účastnili LT2017. V našem případě se jednalo o vyčerpávající (exhaustivní) výběr, který je využíván v případě menších základních (výzkumných) souborů. Výzkumu se zúčastnilo všech 15 vedoucích, kteří tvoří 100% možných respondentů pro výzkum (Chráska, 2016, s. 17).

5.4 Technika výzkumu

Jako výzkumnou techniku jsme zvolili dotazníkové šetření. Vytvořili jsme dotazník, který se skládal z 29 otázek a je rozdělen do 6 částí. Část první obsahuje otázky zaměřené na osobnost respondenta. Jedná se o otázky č. 1, 2 a 3. Druhá část se zaměřuje na zodpovězení první dílčí výzkumné otázky, která zjišťuje z čeho se vycházelo při organizaci LT2017 a jsou to otázky č. 4, 5 a 6. Ve třetí části se věnujeme zjištění primárních kroků při přípravách tábora, na které nám odpoví otázky č. 7, 8, 9, 10 a 11. Čtvrtá část je rozsáhlejší a je zaměřena na zajištění ubytování, stravování, materiálu a financování tábora. K této části se vztahují otázky č. 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 a 19. Předposlední pátá část se zabývá komunikací s účastníky a propagací tábora a patří k ní otázky č. 20, 21 a 22. Šestá a poslední část je zaměřena na celkové zhodnocení pracovního týmu a celého tábora. Týkají se jí otázky č. 23, 24, 25, 26, 27, 28 a 29.

Dotazník byl zpracován elektronicky pomocí Google formuláře a byl odeslán do uzavřené facebookové skupiny pro vedoucí LT2017 v průběhu měsíce března. Všichni vedoucí dotazník vyplnili a odevzdali a získali jsme tak zpět odpovědi od 100% oslovených respondentů, které využijeme pro náš výzkum.

5.5 Způsob zpracování dat

Výsledky dotazníku byly zpracovány do tabulek v programu Microsoft Excel a následně převedeny do grafů. U otázek s jednou odpovědí jsme zvolili grafy koláčové, u otázek s více možnostmi odpovědi pak grafy sloupcové pro lepší přehlednost. Veškeré výsledky,

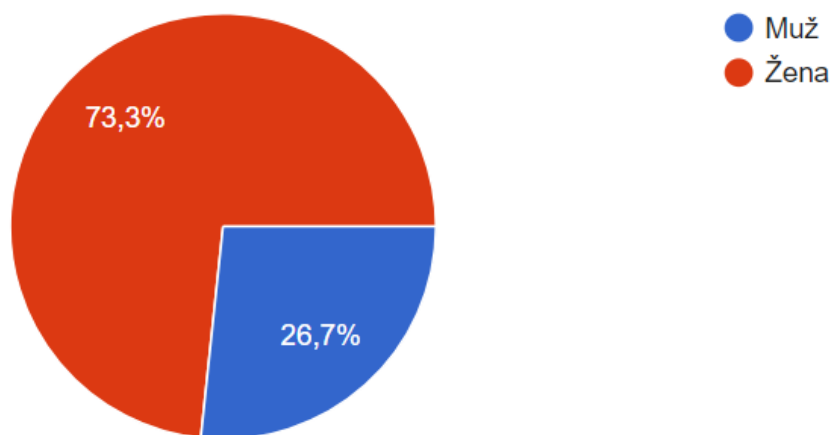
které jsme převedli do grafické podoby jsme popsali a následně interpretovali spolu s doporučením pro následující tábor.

5.6 Analýza a interpretace zjištěných výsledků

V praktické části jsme popsali rozdělení dotazníku do jednotlivých částí a na co jsou tyto části zaměřeny. Nyní jednotlivě vyhodnotíme každou otázku zvlášť a pokusíme se tak dojít k závěru a odpovědi na dílčí otázky, které jsme si stanovili.

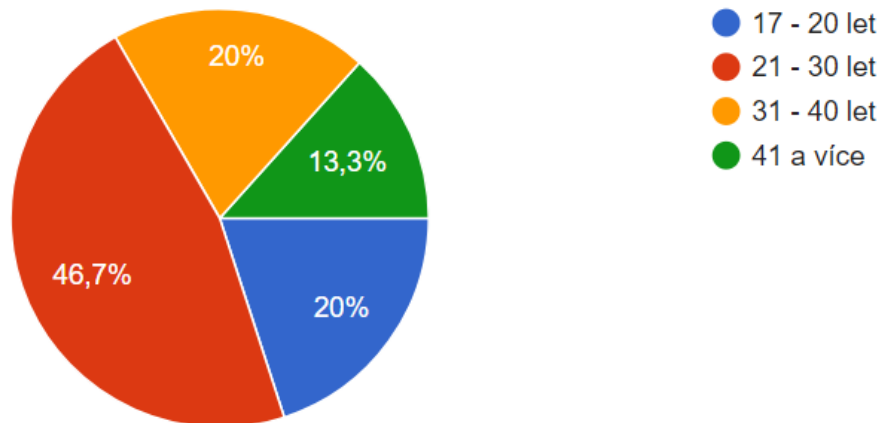
První část dotazníku (otázky č. 1,2 a 3) nám má sdělit informace o složení respondentů.

Otázka číslo 1 zjišťovala pohlaví respondentů. Na LT2017 byli tedy 4 muži (26,7%) a 11 žen (73,3%). Tyto výsledky jsou znázorněny v grafu č. 1.

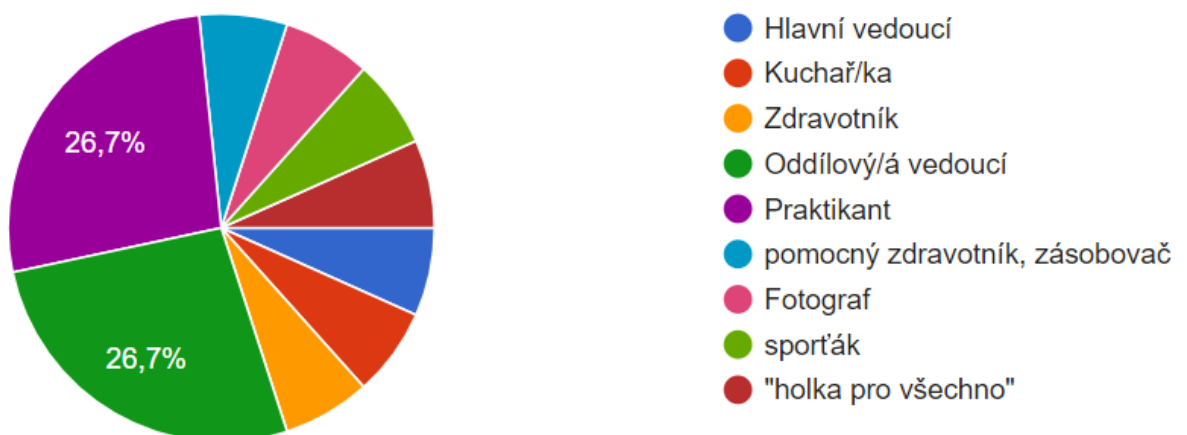
Graf 1 Pohlaví respondentů

Otázka č. 2 zjišťovala jaké bylo věkové rozložení v týmu vedoucích LT2017. Nejvíce vedoucích je ve věku 21 – 30 let, konkrétně 7 (46,7%). Stejně jsou na tom vedoucí ve věkových skupinách 31 – 40 let a 17 – 20 let, celkem jsou to 3 vedoucí (20%) v každé skupině. Nejméně početná je potom skupina 41 a více let, kde se nachází pouze 2 (13,3%) respondenti. Výsledky lze vidět na grafu č. 2.

Graf 2 Věk respondentů

Třetí otázkou zjišťujeme, jakou roli měli jednotliví vedoucí na LT2017. Na výběr měli vždy jen jednu možnost. Dopředu zde byl předpoklad, že většina rolí bude zastoupena právě jednou, výjimkou jsou role jako oddílový vedoucí, kteří byly 4 (26,7%) a praktikanti, kteří byly také 4 (26,7%). Právě jednou byly zastoupeny pozice hlavní vedoucí, kuchařka, zdravotník, pomocný zdravotník, zásobovač, fotograf, sporták a „holka pro všechno“ (6,7%). Výsledky lze vidět v grafu č. 3.

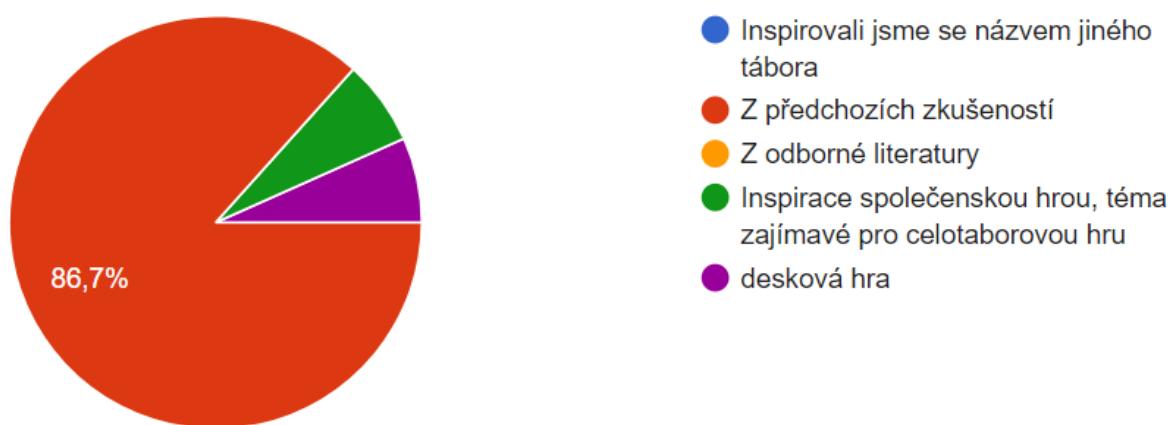
Graf 3 Role respondentů

Závěr

První otázku jsme umístili do dotazníku spíše pro zajímavost a zjištění jaké má jednotlivé pohlaví zastoupení v realizačním týmu. Všeobecně se při organizaci táborů setkáváme spíše s převahou žen a i zde se tento trend potvrdil. Věkové rozložení je důležité pro představu o tom, jaký typ lidí tábory pořádá. Výsledky vypovídají o tom, že se nejčastěji jedná o mladé lidi. Souvislost mezi věkem a rolí respondenta na LT2017 pak lze vidět v otázce č. 3. Všichni praktikanti dle výsledků z dotazníků patří do kategorie 17 – 20 let nebo 21 – 30 let z předchozí otázky, což jen potvrzuje fakt, že na pozici praktikantů jsou správně dosazeni prozatím nejmladší a nejméně zkušené členové týmu. Ostatní role v týmu jsou rozptýleny napříč věkovými kategoriemi.

Druhá část (otázky č. 4, 5 a 6) má zodpovědět výzkumnou otázku č. 1: **Z čeho vycházelo plánování LT2017?**

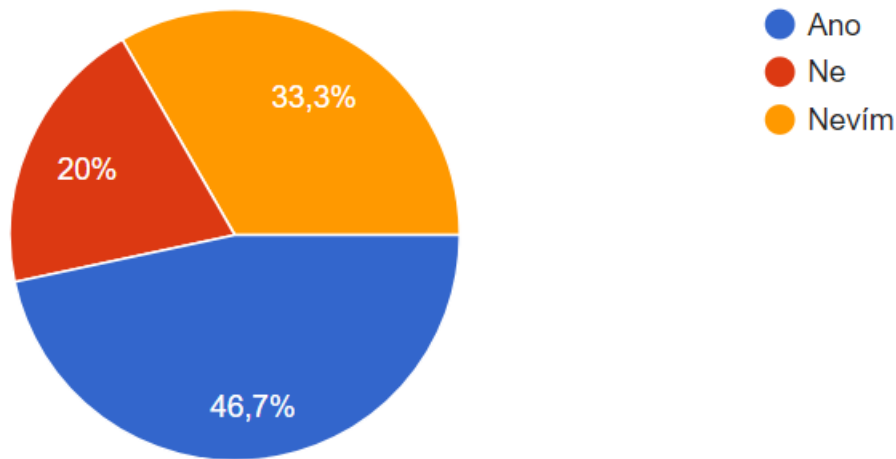
Čtvrtá otázka dotazníku zjišťovala, čím se inspirovali vedoucí LT2017 při rozhodování o náplni tábora. Z výsledku vyšlo, že nápad vznikl na základě předchozích zkušeností s pořádáním tábora, takto odpovědělo 13 respondentů (86,7%). Zbylí 2 respondenti (13,3%) specifikovali svou odpověď a uvedli, jak konkrétně byla náplň LT2017 zaměřena.

Graf 4 Původ námětu pro LT2017

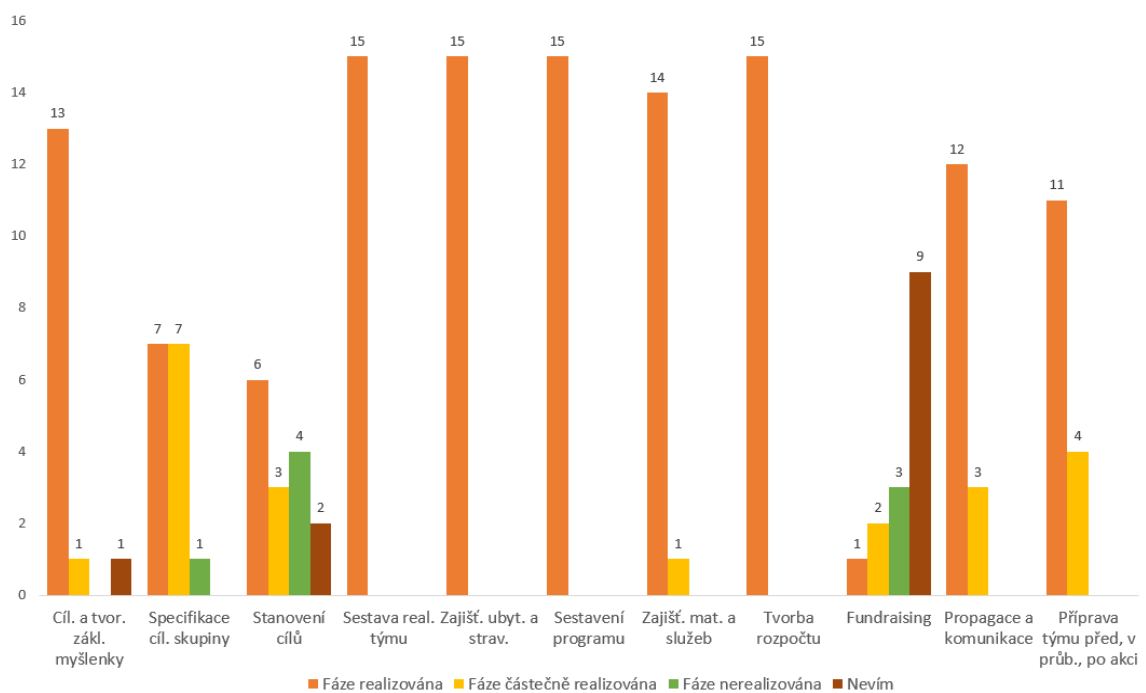
Otázka č. 5 zjišťuje obeznámenost vedoucích s pojmem projektování akce a případně s jeho fázemi. Pojem je známý pro téměř polovinu respondentů, přesně 7 (46,7%) z nich

ho zná. Zbylí respondenti pojem neznají (20%, 3 resp.) nebo nevědí zda se s pojmem setkali (33,3%, 5 resp.). Výsledky jsou zobrazeny na grafu č. 5.

Graf 5 Obeznamenost s projektováním

Otázka šestá podrobně rozepisovala jednotlivé fáze projektování a zjišťovala do jaké míry byly jednotlivé fáze podle respondentů realizovány při přípravě LT2017. Kromě fází „Stanovení cílů“ a „Fundraising“ můžeme říci, že všechny ostatní fáze byly zcela či částečně realizovány. Podrobně je výsledky možno shlédnout v grafu č. 6.

Graf 6 Realizace jednotlivých fází projektu

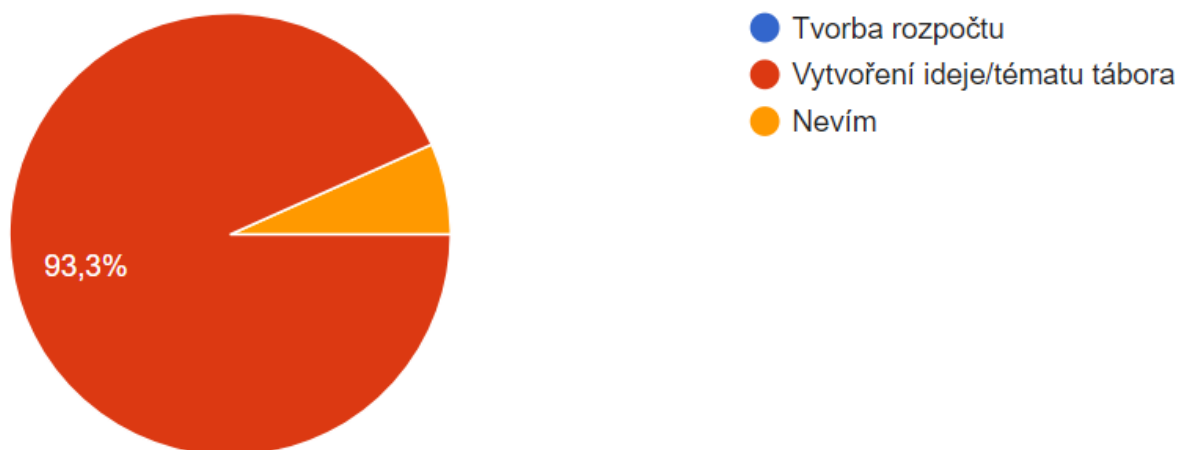
Závěr a odpověď na výzkumnou otázku č. 1

Z výsledků je patrné, že ačkoliv považují respondenti jednotlivé fáze projektování za realizované, více než polovina z nich neví nebo si nemyslí, že se jedná o oficiální fáze projektování akce, a že projektování se při organizaci táborů může využívat. Téměř 87% z nich uvedlo, že při plánování LT2017 vycházeli z předchozích zkušeností, tudíž nepostupovali podle zásad projektování.

Abychom tedy zodpověděli naši první výzkumnou otázku, táborový vedoucí vycházeli při plánování LT2017 ze zkušenosti, tedy z toho jak jsou již léta zvyklí tábor organizovat.

Třetí část dotazníku (otázky č. 7, 8, 9, 10 a 11) řeší výzkumnou otázku č. 2 **Byla organizace primárních kroků (tvorba základní myšlenky, stanovení cílů a cílové skupiny, sestavení realizačního týmu) vedoucích k sestavení programu LT2017 dostačující?**

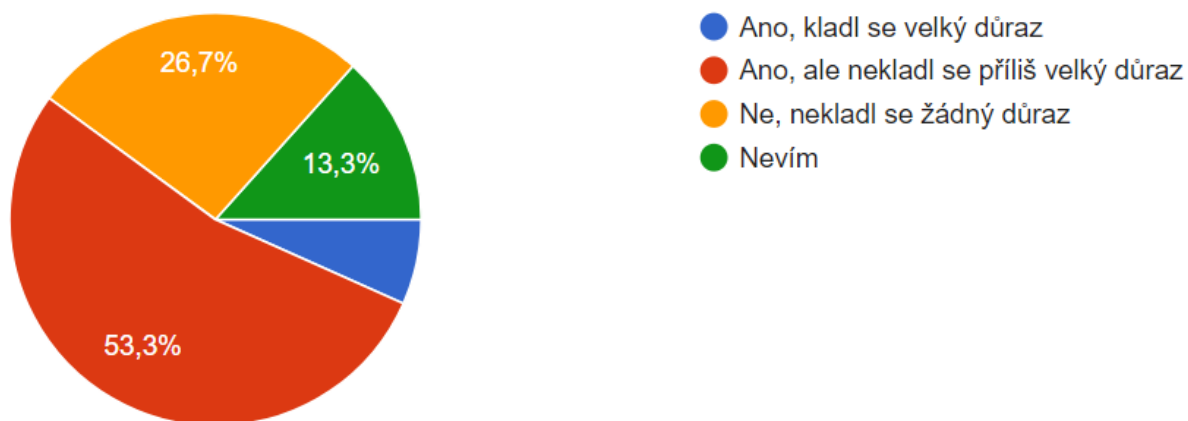
Otázka č. 7 se respondentů ptá na primární kroky, tedy co dělají jako první, když chystají nový ročník tábora. Respondenti se téměř jednohlasně shodli na tom, že prvním krokem je vytvoření základní ideje tábora, tedy o čem přibližně tábor bude. Takto odpovědělo 14 respondentů (93,3%). Pouze 1 respondent uvedl, že neví (6,7%). Výsledky opět lze vidět na grafu č. 7.

Graf 7 Primární kroky při organizaci LT2017

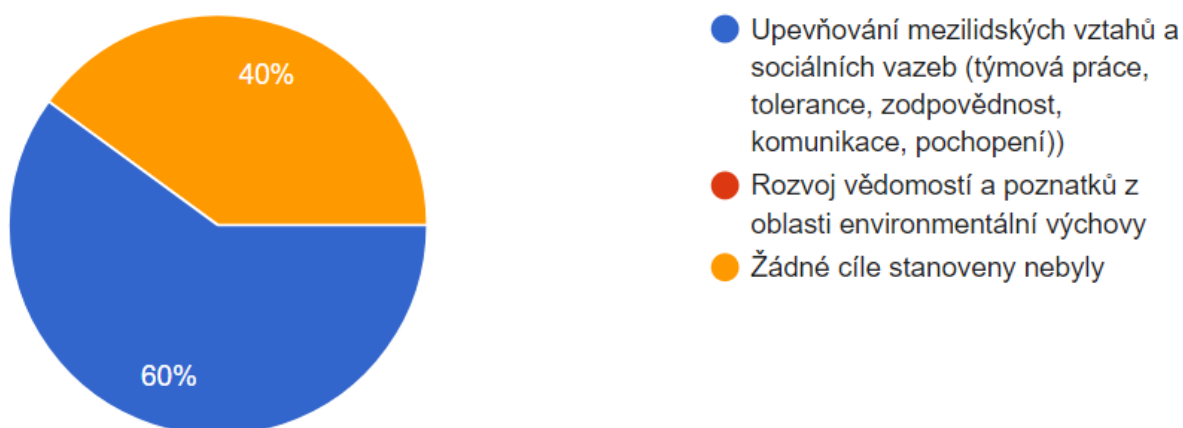
Otázka č. 8 je věnována důrazu na cílovou skupinu, pro kterou je akce pořádána. Zajímalo nás, jestli se kladl důraz na složení dětí na táboře. Konkrétně na jejich věk a pohlaví. Pouze

1 respondent (6,7%) odpověděl, že se na cílovou skupinu kladl velký důraz. Největší část respondentů, celkem 8 (53,3%) uvedlo, že se důraz kladl, ale ne příliš velký. Další 4 respondenti (26,7%) uvedli, že se žádný důraz nekladl a 2 respondenti (13,3%) si nebyli jistí. Přehled výsledků lze najít na grafu č. 8.

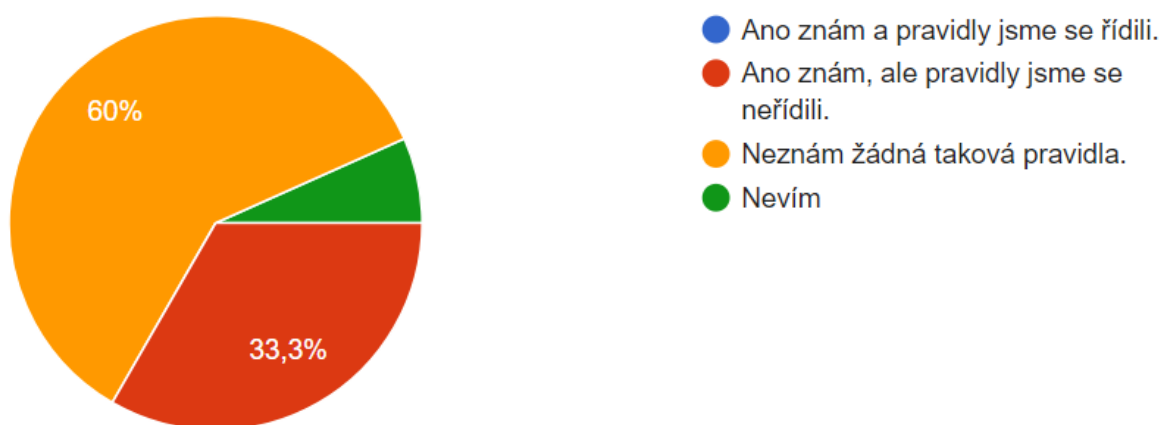
Graf 8 Důraz na cílovou skupinu

V otázce č. 9 se ptáme na stanovení cílů při přípravě LT2017. Více jak polovina respondentů (60%, 9 resp.) uvedla, že cílem LT2017 bylo „Upevňování mezilidských vztahů a sociálních vazeb“. Nikdo z respondentů nezvolil druhou možnost „Rozvoj vědomostí...“ a zbylých 6 respondentů (40%) uvedlo, že žádné cíle stanoveny nebyly. Na výsledky je možné se podívat na grafu č. 9.

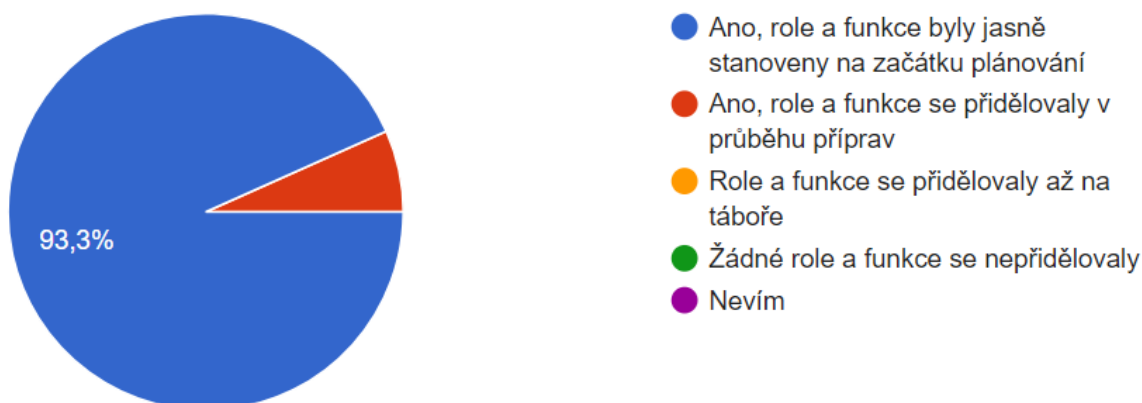
Graf 9 Stanovení cílů LT2017

Následující otázka č. 10 zjišťovala obeznámenost respondentů s dramaturgickými pravidly pro přípravu programu tábora a zda se těmito pravidly organizátoři LT2017 řídili. Opět více jak polovina respondentů (60%, 9 resp.) zodpovědělo, že žádné takové pravidla nezná. Dalších 5 respondentů (33,3%) uvádí, že pravidla zná, ale příprava LT2017 se jimi neřídila a 1 respondent (6,7%) si nebyl jistý. Nikdo nezvolil kombinaci, kdy pravidla zná a příprava LT2017 se jimi řídila. Podrobné výsledky můžete vidět v grafu č. 10.

Graf 10 Dramaturgická pravidla

Otázka č. 11 zjišťuje zda byly, a v jaké fázi příprav LT2017 rozděleny jednotlivé funkce a role vedoucím. Většina respondentů (93,3%, 14 resp.) odpovědělo, že role a funkce byly rozděleny a jasně stanoveny v samém začátku plánování. Jen 1 respondent (6,7%) uvedl, že se role a funkce přidělovaly postupně v průběhu příprav. Nikdo neuvedl, že by se role přidělovaly až na táboře nebo dokonce, že by se žádné role a funkce nepřidělovaly.

Graf 11 Rozdělení rolí a funkcí na LT2017

Závěr a odpověď na výzkumnou otázku č. 2

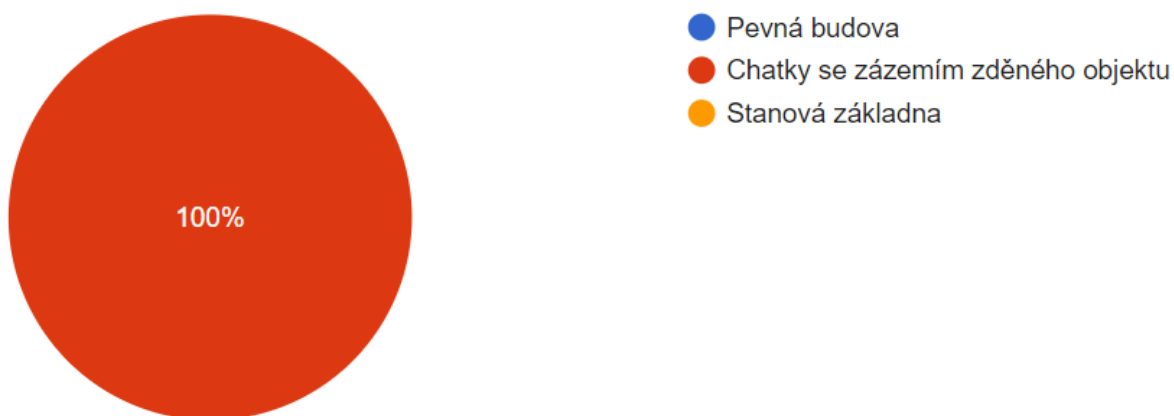
Výsledky další části dotazníku nám potvrzují, že primárním krokem při přípravě LT2017 bylo vymyšlení nápadu na téma a celotáborovou hru. I podle projektování je toto stěžejní prvotní fáze přípravy projektu akce. Při vymyšlení celotáborového tématu se však již neklade tak velký důraz na cílovou skupinu, jak by tomu dle literatury mělo být, jelikož je to druhý důležitý krok vedoucí k sestavení programu. Ačkoliv respondenti uvedli, že si konkrétní cíl stanovili, nejedná se v tomto případě o stanovení cílů výchovných, jak je myšleno v literatuře. V podstatě si vedoucí myslí, že cílem je spokojenost dětí a navázání nových přátelství a vztahů. Více než 90% respondentů potvrdilo, že se při přípravě programu tým oficiálně neřídil dramaturgickými pravidly, které opět uvádí literatura. V souladu s literaturou uvedli téměř všichni respondenti, že role a funkce byly rozděleny už ve fázi příprav, tedy všichni znali své povinnosti, úkoly a zodpovědnost.

Organizace primárních kroků vedoucích k sestavení programu LT2017 byla podle výsledků šetření dostačující s drobnými odchylkami, které však nemají negativní vliv na celkovou organizaci LT2017.

Čtvrtá část (otázky č. 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 a 19) by nám měla dát odpověď na výzkumnou otázku č. 3 **Jak se program přizpůsoboval místu ubytování a jakým způsobem se ubytování zajišťovalo, a jakým způsobem se zajišťovalo financování, stravování a materiál pro LT2017?**

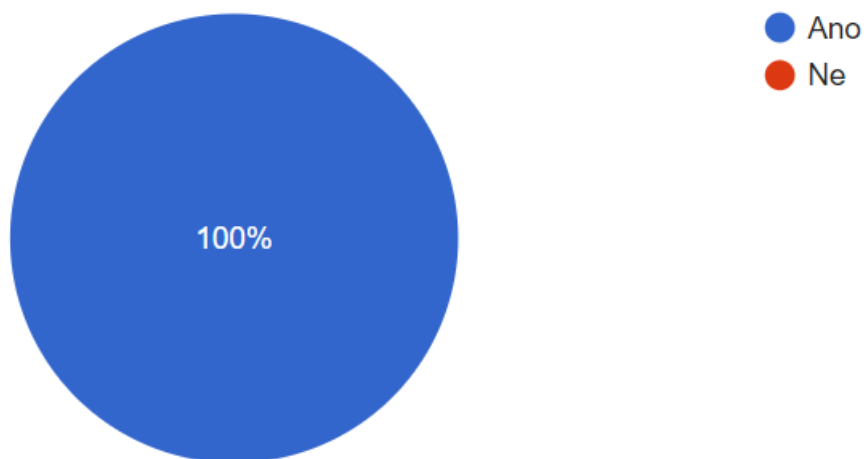
Otázka č. 12 zjišťuje jakým způsobem bylo zajištěno ubytování dětí na táboře. V této otázce vedoucí jednohlasně (100%) zvolili možnost chatků se zázemím ve zděném objektu. Žádná jiná možnost zvolena nebyla a ubytování dětí je tedy naprosto jasně v chatkách. Výsledky lze vidět na grafu č. 12.

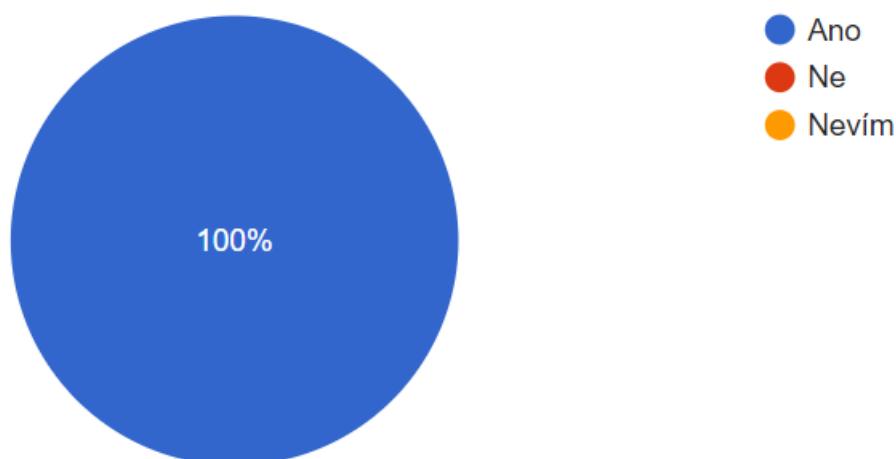
Graf 12 Ubytování dětí na LT2017

V otázce č. 13 se ptáme, zda vedoucí znali základnu pro pořádání LT2017 ještě před nástupem na tábor, tedy v začátcích jejich plánování a příprav. Opět všichni respondenti (100%) odpověděli, že místo konání LT2017 znali předem. Výsledky jsou znázorněny na grafu č. 13.

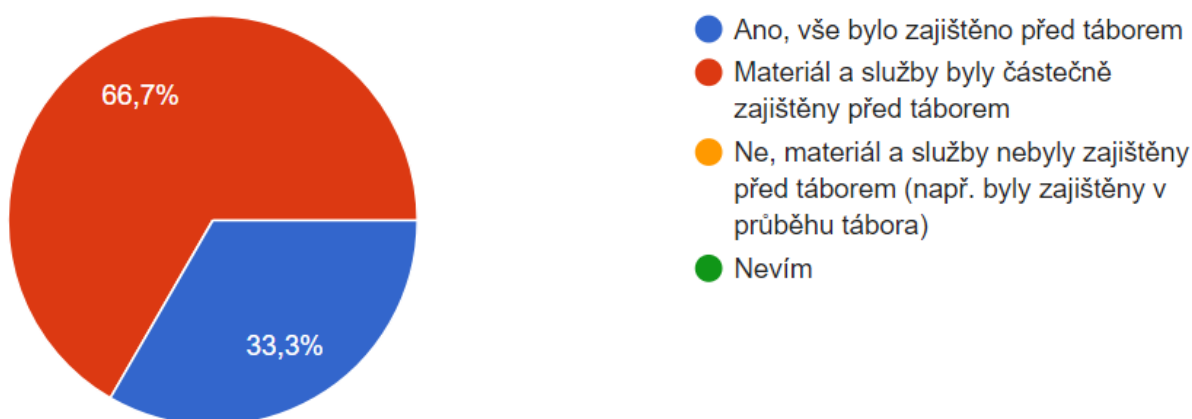
Graf 13 Místo konání LT2017

Otázka č. 14 Navazuje na předchozí otázku a zjišťuje, zda vedoucí při přípravě programu LT2017 brali ohled na místo konání a zda přizpůsobili program tomuto místu. I v této otázce odpovědělo 100% respondentů, že místu konání LT2017 přizpůsobili program při jeho přípravě. Graf č. 14 zobrazuje výsledky této otázky.

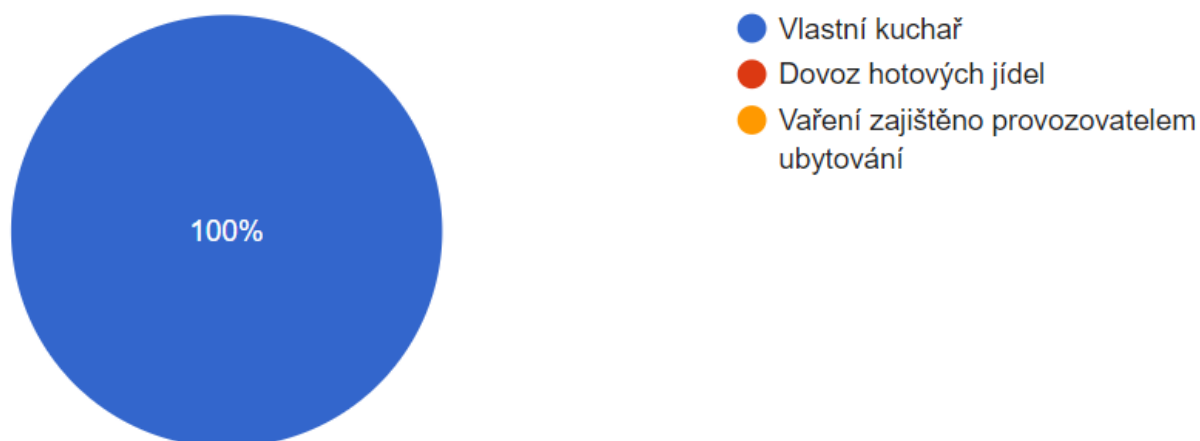
Graf 14 Přizpůsobení programu LT2017

Následující otázka č. 15 se ptá, zda se materiál a služby pro LT2017 zajišťovali s dostatečným předstihem před táborem. Jedná se zde například o dopravu, materiál, ceny, kostýmy aj. Zde více jak polovina respondentů (66,7%, 10 resp.) odpověděla, že materiál a služby byly před LT2017 zajištěny jen částečně. Zbylých 5 respondentů (33,3%) uvedlo, že bylo vše zajištěno před začátkem LT2017. Nikdo již nevedl, že by se materiál a služby pro LT2017 vůbec nezjišťovali před táborem, ale až v jeho průběhu. Výsledky jsou znázorněny na grafu č.15.

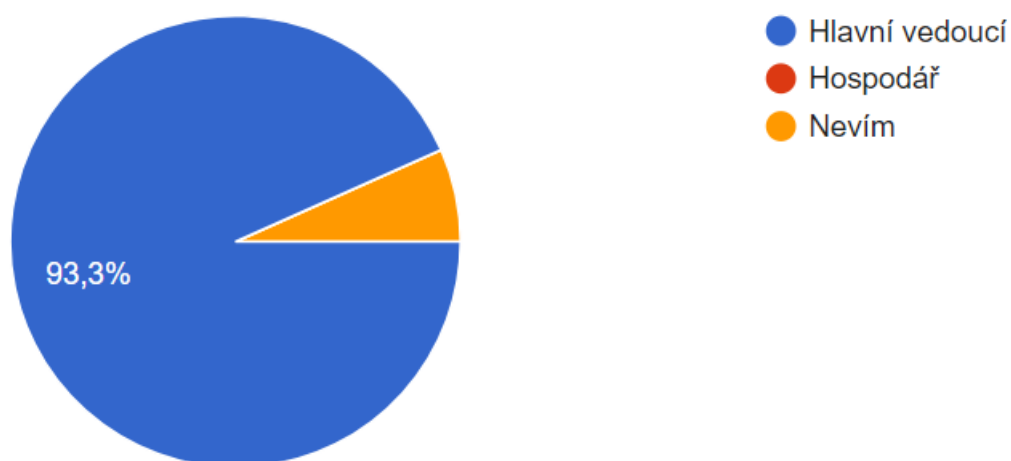
Graf 15 Zajištění služeb a materiálu pro LT2017

V další otázce č. 16 jsme chtěli vědět, jak bylo zajištěno stravování na LT2017. Všichni respondenti (100%, 15 resp.) uvedli, že na LT2017 měli vlastního kuchaře. Odpovědi na otázku znázorňuje graf. č. 16.

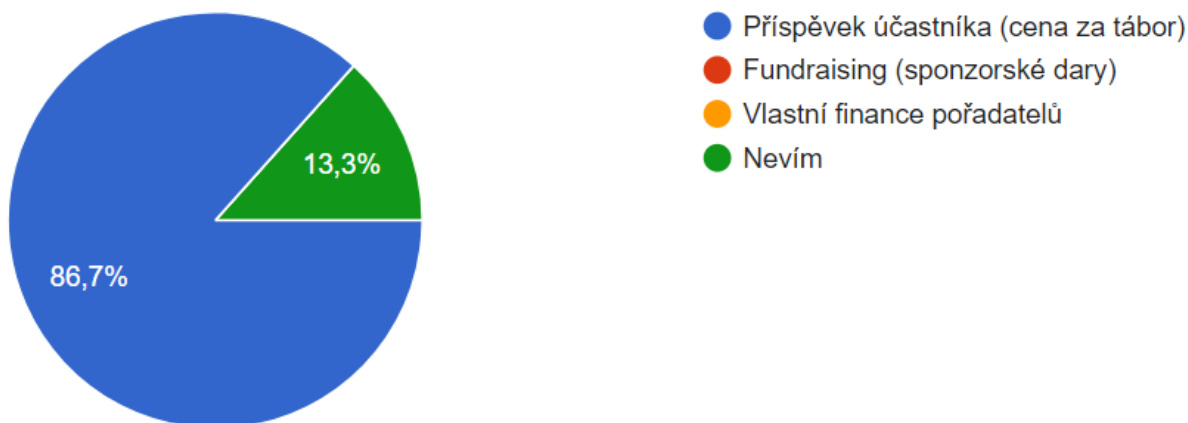
Graf 16 Forma stravování na LT2017

Otázka č. 17 se týká finanční stránky LT2017 a zjišťuje, kdo sestavoval na LT2017 rozpočet. Téměř všichni respondenti (93,3%, 14 resp.) vyplnili možnost první, že rozpočet sestavoval HV. Pouze 1 respondent (6,7%) neví, kdo rozpočet sestavoval. Graf č. 17 znázorňuje odpověď na otázku č. 17.

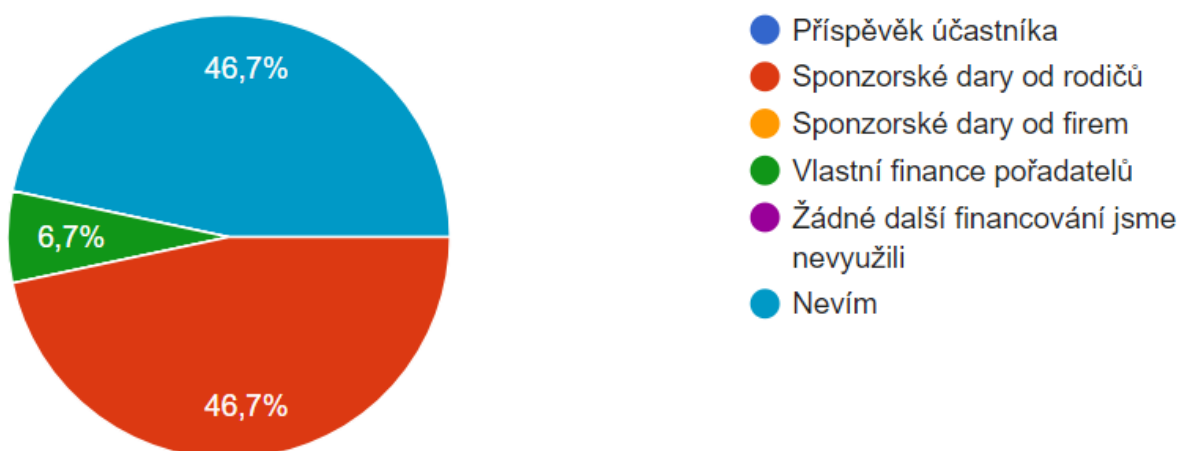

Graf 17 Sestavení rozpočtu pro LT2017

V následujících dvou otázkách (otázka č. 18 a 19) nás zajímá, zda respondenti ví, jakým způsobem se financoval LT2017, konkrétně pak zda ví, jaký byl primární způsob financování a jakou další možnost financování organizátoři využili. Na grafu č. 18 můžeme vidět, že většina respondentů (86,7%, 13 resp.) ví, že jako primární způsob financování se použil příspěvek od účastníka, tedy ceny za tábor. Jen 2 respondenti (13,3%) neví jaký byl primární způsob financování. Z grafu č. 19 dále vyplývá, že s dalším způsobem financování LT2017 už vedoucí tak dobře obeznámeni nejsou, protože 1 respondent (6,7%) uvedl, že LT2017 financovali pořadatelé, což jak víme z informací od HV není pravda a ani ne polovina respondentů (46,7%, 7 resp.) odpověděla, že vůbec neví jaký jiný způsob financování je použit. Stejný počet respondentů (46,7%, 7 resp.) označil možnost sponzorských darů od rodičů. Výsledky jsou znázorněny na grafech č. 18 a 19.

Graf 18 Primární způsob financování LT2017

Graf 19 Další způsob financování LT2017

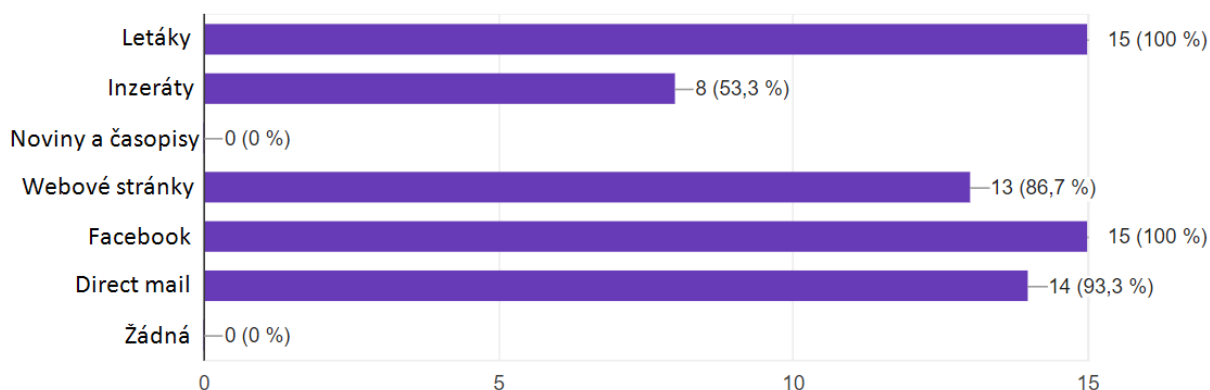
Závěr a odpověď na výzkumnou otázku č. 3

V další výzkumné otázce nás zajímalo zajištění dalších nezbytných kroků pro přípravu LT2017. Šetřením jsme zjistili, že všechny důležité fáze byly většinou na 100% nebo převážně splněny tak, jak literatura uvádí, tedy s dostatečným předstihem před samotným LT2017. Bavíme se o fázích zajištění ubytování, které bylo zajištěno před začátkem LT2017 a z konzultace s HV víme, že toto místo je plně funkční a odpovídající hygienickým normám. Příprava programu se tomuto místu plně přizpůsobila, což je dle literatury důležitý faktor pro kvalitně připravený program. Dále jsme zjistili, že kuchyně byla plně domácí, a vařila zde kuchařka, která byla součástí týmu vedoucích. Tady literatura uvádí velkou výhodu v tom, že účastníci mají kvalitní stravu a vědí, čím se stravují, ale proti tomu také velkou nevýhodu spatřuje v tom, že takto zajištěný kuchař musí dokonale znát veškeré normy týkající se přípravy pokrmů a manipulaci s nimi. Co se týká zajištění služeb a materiálu, tak byla většina zajištěna ještě před začátkem LT2017. Zde se bavíme především o zajištění ubytování, dopravy, stravování, personální zajištění aj., což jsou služby, které není možné zajišťovat až v průběhu konání LT. Naopak materiál aj. je možné částečně vyřešit před táborem a některé věci, jako např. ceny pro děti, je možno zajistit až v průběhu LT, jak tomu bylo i v případě pořádání LT2017. Nakonec jsme zjišťovali způsob zajištění financování, které podle literatury také proběhlo tak, jak mělo. Rozpočet byl před táborem sestaven HV, jelikož v realizačním týmu LT2017 nebyl přítomen hospodář. Dále jsme zjistili, že tábor je financován především z příspěvků od účastníků a něco málo zajišťují rodiče sponzorskými dary, ale v tomhle případě se jedná hlavně o dary věcné. Fáze fundraising zde zcela chybí a bylo by potřeba na této fázi do budoucna zpracovat.

Pátá část (otázky č. 20, 21 a 22) je věnovaná výzkumné otázce č. 4 **Jak probíhala propagace a komunikace s účastníky LT2017?**

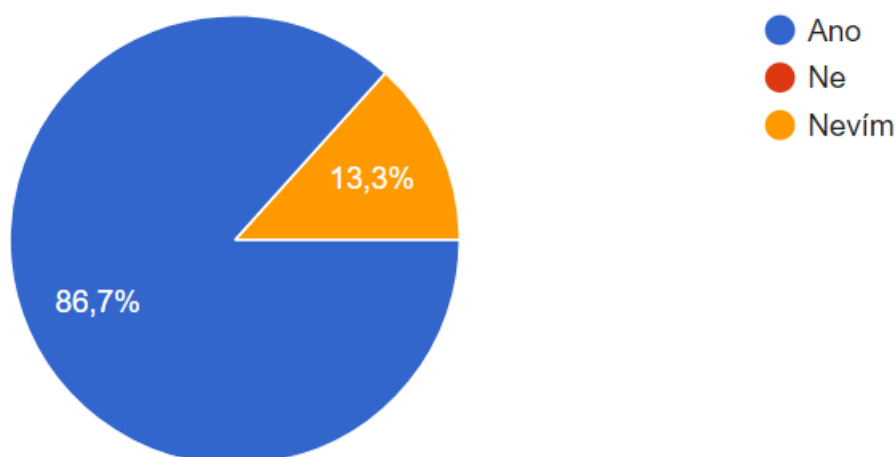
Otázka č. 20 zjišťuje, jak se tábor propagoval a tím pádem zda se vůbec propagoval. V téhle otázce mohli respondenti vybírat z více možností. Z otázky jasně vyplývá, že se tábor propagoval, protože nikdo z respondentů neoznačil možnost, že se LT2017 nijak nepropagoval. Nejvíce odpovědí získaly možnosti propagace formou letáků a facebooku. Tuhle možnost zvolilo všech 15 respondentů (100%). Propagaci formou oslovení minulých účastníků zná 14 respondentů (93,3%), 13 respondentů (86,7%) ví,

že se LT2017 propagoval na webových stránkách. 8 respondentů (53,3%) uvedlo možnost propagace formou inzerátů. Formu propagace pomocí novin a časopisů neoznačil nikdo z respondentů. Výsledky je možné podrobně vidět na grafu č. 20.

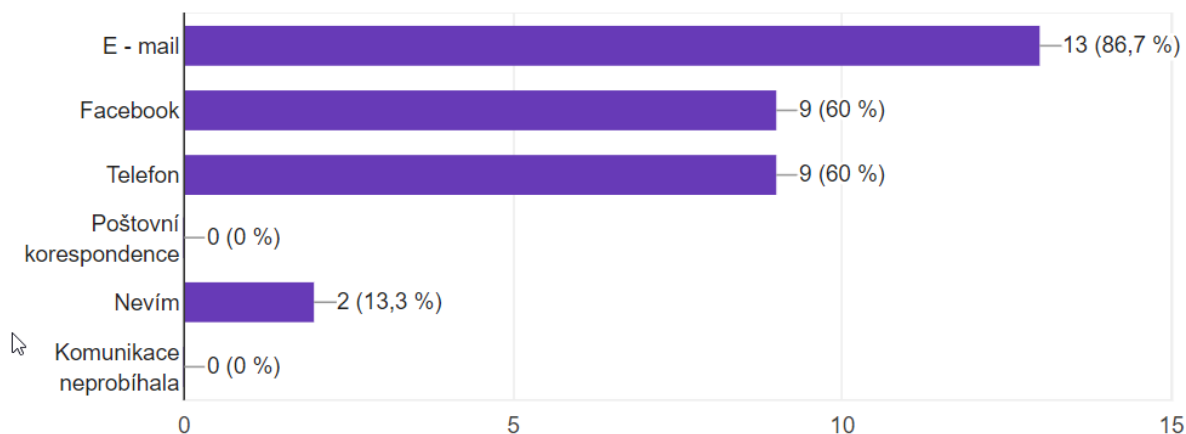
Graf 20 Forma propagace LT2017

V otázce č. 21 nás zajímalo, zda probíhala komunikace s účastníky tábora a na ni navazovala otázka č. 22, jakou formou tato komunikace probíhala. Z otázky č. 21 je jasné, že komunikace s účastníky probíhala, jelikož 13 respondentů (86,7%) označilo možnost, že komunikace s účastníky v průběhu příprav LT2017 probíhala. Jen 2 respondenti (13,3%) uvedli, že neví, zda komunikace probíhala. Nikdo z respondentů nevedl, že by komunikace neprobíhala. Odpovědi respondentů můžeme vidět na grafu č. 21.

Graf 21 Komunikace s účastníky

Nejčastější formou komunikace s účastníky na LT2017 byl E –mail. Tuto možnost zvolilo 13 respondentů (86,7%). Stejný počet označení získala forma komunikace přes facebook a telefon, kterou zvolilo 9 respondentů (60%). 2 respondenti (13,3%) zvolili možnost, že neví jakou formou se komunikace uskutečňovala. Možnost, že komunikace neprobíhala, nebo že probíhala pomocí poštovní korespondence nezvolil nikdo z respondentů. Graf č. 22 znázorňuje odpovědi respondentů.

Graf 22 Forma komunikace s účastníky na LT2017

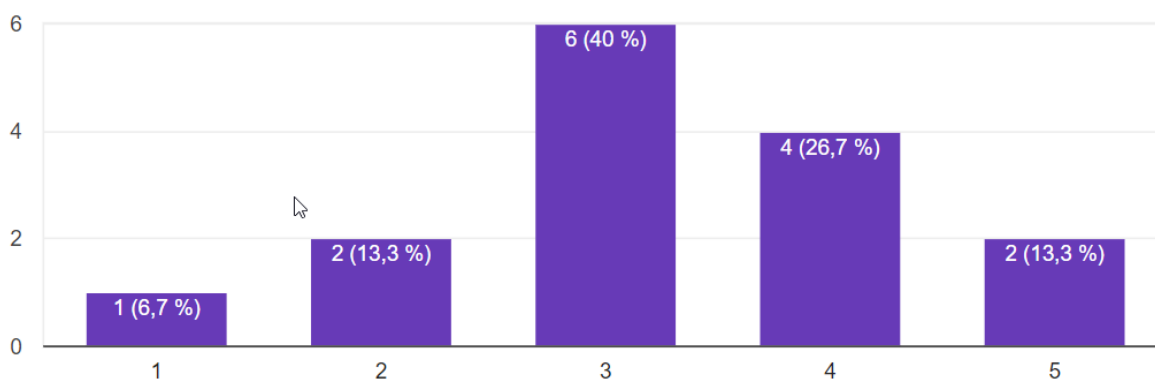
Závěr a odpověď na výzkumnou otázku č. 4

Z dalších výsledků výzkumu je jasné, že fáze komunikace s účastníky a propagace LT2017 podle literatury také proběhla. Jak propagace, tak komunikace s účastníky je upřednostňována především elektronickou formou pomocí e – mailu, případně přes facebook, ale skupině vedoucích nejsou cizí ani jiné způsoby jako jsou např. webové stránky, inzeráty, telefonická komunikace.

Poslední část dotazníku (otázky č. 23, 24, 25, 26, 27, 28 a 29) zodpovídají výzkumnou otázkou č. 5 **Jak hodnotí vedoucí svoji práci před táborem a v průběhu konání tábora a jak probíhala závěrečná evaluace LT2017?**

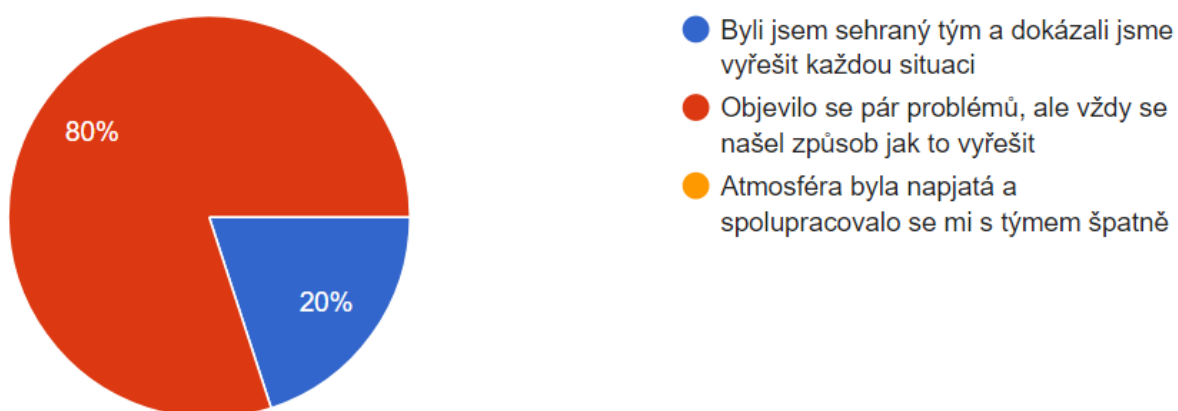
Otázka č. 23 se ptá respondentů jak by hodnotili svoji přípravu před táborem. Hodnotit měli na škále 1 – 5, kdy 1 byla nedostatečná příprava a 5 byla dostatečná příprava. Nedostatečná příprava týmu před táborem připadala jen 1 respondentovi (6,7%). 2 respondenti (13,3%) označili číslo 2, tedy dalo by se říci, že příprava byla na docela

špatné úrovni. Nejvíce respondentů (40%, 6 resp.) zvolilo „zlatou střední cestu“ tedy označili číslo 3, což můžeme považovat za dobrou přípravu týmu. 4 respondenti (26,7%) zvolili možnost 4, tedy velmi dobrá příprava týmu a 2 respondenti (13,3%) označili číslo 5, dostatečnou a vynikající přípravu týmu před LT2017. Graf č. 23 zobrazuje odpovědi na otázku č. 23.

Graf 23 Příprava týmu

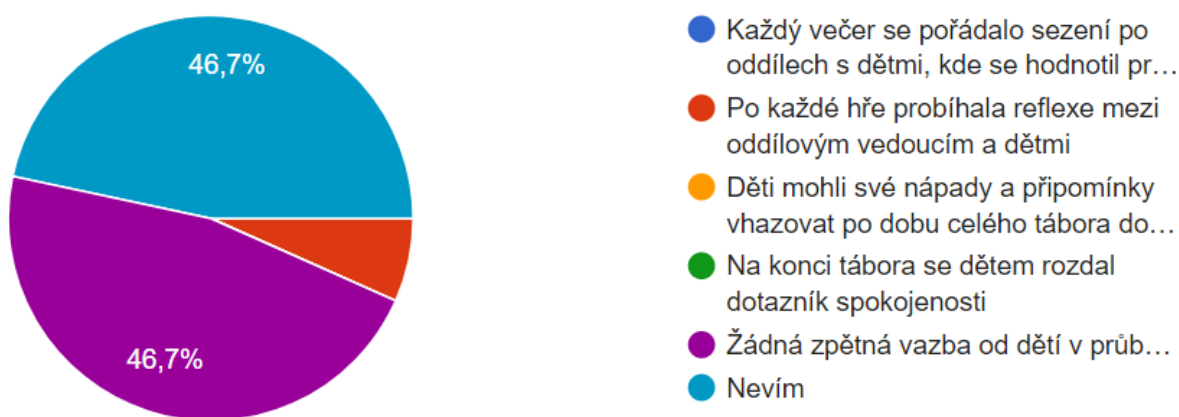
Otázka č. 24 zjišťuje, jak probíhala práce a spolupráce vedoucích v týmu v průběhu LT2017. Téměř všichni respondenti (80%, 12 resp.) označili možnost, že se objevilo pár problémů, ale nakonec vždy našli společně způsob jak vše vyřešit. Zbylí 3 respondenti (20%) odpověděli, že byli sehraný tým a dokázali všechno opět společně vyřešit. Možnost, že by se v týmu někomu pracovalo špatně neoznačil nikdo. Výsledky lze vidět na grafu č. 24.

Graf 24 Spolupráce týmu v průběhu LT2017

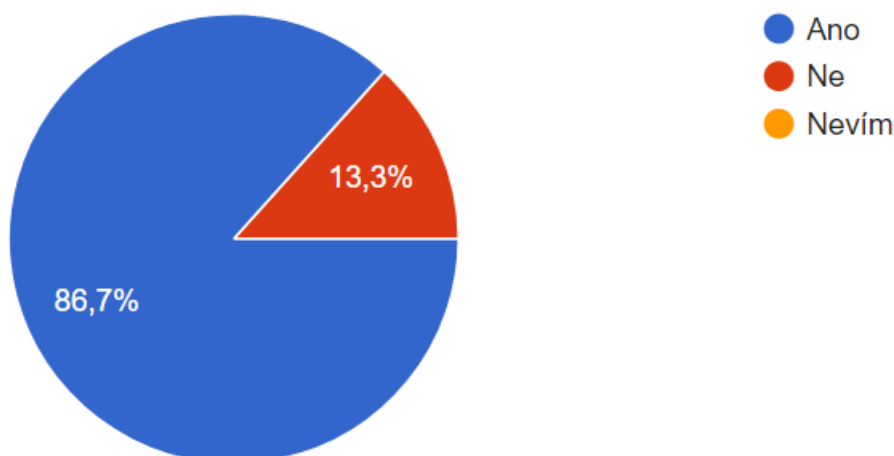

V otázce č. 25 jsme se respondentů ptali, jakým způsobem probíhala zpětná vazba od dětí v průběhu LT2017. Téměř polovina (46,7%, 7 resp.) označila možnost, že žádná zpětná vazba neprobíhala a úplně stejný počet označil možnost, že neví jak zpětná vazba probíhala. Jen 1 respondent (6,7%) označil jako zpětnou vazbu komunikaci mezi oddílovým vedoucím a dětmi po každé hře, z čehož vyplývá, že zpětná vazba od dětí na LT2017 nebyla plošně zavedena. Výsledky zobrazuje graf č. 25.

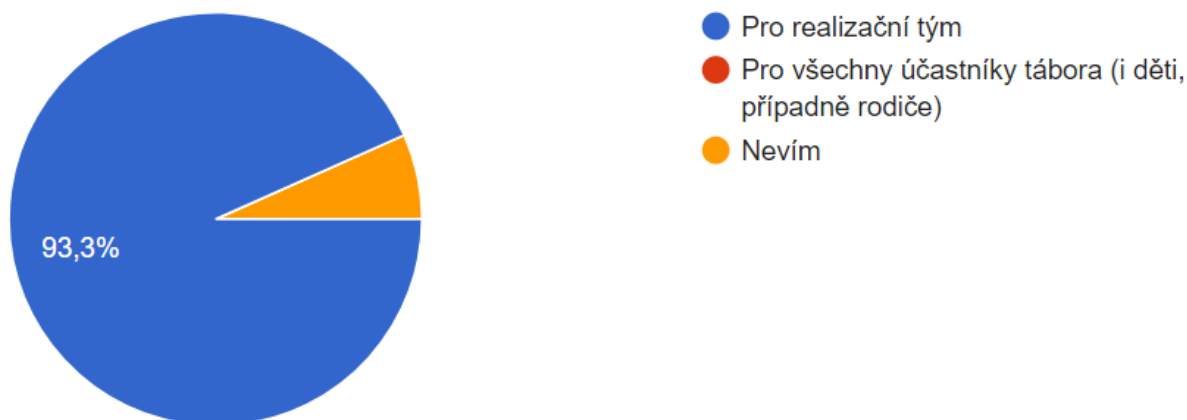
Graf 25 Zpětná vazba od dětí vedoucím

Otázka č. 26 zjišťuje, zda proběhla hodnotící akce po ukončení LT2017, na které byl tábor zhodnocen a rozebrán. Celkem 2 respondenti (13,3%) označili možnost, že se žádná taková akce nekonala a většina respondentů (86,7%, 13 resp.) uvedla, že se akce po táboře uskutečnila, ale z výsledků níže vyplývá, že se nejednalo o akci, kde by se LT2017 zhodnotil podrobně a oficiálně, a že se o celé akci nevedou žádné záznamy. Na grafu č. 26 můžeme vidět výsledky odpovědí.

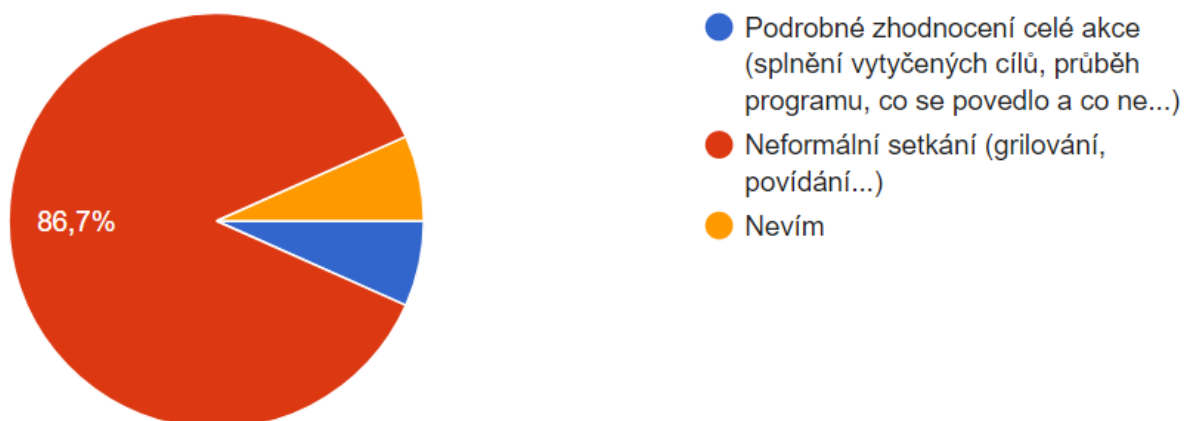
Graf 26 Akce pro zhodnocení LT2017

Další otázka č. 27 zjišťovala, pro koho byla akce zorganizovaná po ukončení LT2017 určena. Téměř všichni respondenti (93,3%, 14 resp.) označili možnost, že se akce konala pro realizační tým a 1 respondent (6,7%) uvedl, že neví. Výsledky zobrazuje graf č. 27.

Graf 27 Pro koho byla potáborová akce určena

Na charakter potáborové akce se ptá otázka č. 28. Na ni opět většina respondentů (86,7%, 13 resp.) odpověděla, že akce byla neformální, na které společně grilovali a povídali si zážitky z LT2017. Pouze 1 respondent (6,7%) označil možnost podrobného zhodnocení celé akce, ale z konzultace s HV opět víme, že podrobné zhodnocení neproběhlo. Možnost, že neví, označil 1 respondent (6,7%) a opět z dotazníku víme, že to byl nejmladší praktikant. Výsledky lze najít na grafu č. 28.

Graf 28 Charakter potáborové akce

Poslední otázka našeho dotazníku byla pro respondenty dobrovolná. Jednalo se o otevřenou otázku, ve které měli respondenti v pár větách zhodnotit komplexně celý LT2017 od počátku příprav, až do jeho ukončení. Na tuto otázku nám odpovědělo celkem 6 respondentů. Prakticky můžeme říct, že tábor hodnotí všichni respondenti, kteří odpovídali, za pozitivní a dobře zorganizovaný, což se promítlo ve spokojenosti dětí a jejich rodičů. Velké negativum potom vedoucí vidí v nedostatečném pracovním nasazení některých členů týmu. Jelikož odpovědi na tuto otázku není moc a nejsou nijak obsahově rozsáhlé, dokládáme je jako přílohu č. 7.

Závěr a odpověď na výzkumnou otázku č. 5

Poslední výzkumná otázka se zaměřovala na poslední fáze projektování a to konkrétně na hodnocení akce a sebehodnocení vedoucích a jejich práce v průběhu příprav tábora. Z výsledků dotazníků nám vyšel závěr, že fáze příprav týmu před akcí byla splněna, ale jistě by se dala v některých věcech vylepšit. Práce týmu v průběhu tábora byla celkově zhodnocena jako velmi dobrá. Jako naprosto nedostačující považujeme fázi celkového zhodnocení LT2017, která se neuskutečnila vůbec a také zpětnou vazbu od dětí, která rovněž neprobíhala ani v průběhu LT2017 ani na jeho konci. Na tuto fázi by se tým měl více zaměřit.

Na konci práce uvedeme doporučení pro praxi, které může skupina vedoucích „Tábory fantazie“ využít při organizaci dalších ročníků LT. Tato doporučení budou korespondující

s literaturou, se kterou celý tábor porovnááme, aby se další ročníky LT posunuly na profesionální úroveň organizace.

6 INTERPRETACE VÝSLEDKŮ VÝZKUMU A DISKUZE

Z výsledků šetření nám vyplynulo, že skupina vedoucích „Tábory fantazie“, ačkoliv neužívá při organizaci LT oficiálně formulaci „projektování“ a neřeší administrativu s tím spojenou, intuitivně dodržují téměř všechny fáze přípravy a realizace LT tak jak uvádí literatura R. Hanuše a L. Chytilové. (R. Hanuš a L. Chytilová, 2009, s. 129 – 175)

Náš výzkumný soubor se skládal z 15 vedoucích, kteří se aktivně zapojili a zúčastnili příprav i realizace zmíněného LT2017. Podklady pro výzkum byly získány vyplněním anonymního dotazníku, skládajícího se z 29 otázek, které byly uzavřené, škálové i otevřené. Získané výsledky z dotazníků nám zodpověděly všechny dílčí výzkumné otázky a komplexně také hlavní výzkumnou otázku i přes to, že některé otázky byly lehce v rozporu.

V naší práci bychom chtěli především diskutovat nad otázkami č. 7, 17, 18 a 19, 21, 23, 25, 26, 27 a 28. Následně jednotlivé otázky probereme a zkusíme najít důvody, proč asi mohli respondenti takhle odpovídat.

V otázce č. 7 odpověděl pouze jediný respondent, že nemá tušení co je prvním krokem v přípravě tábora. Z vyplněných dotazníků jsme zjistili, že se v tomto případě jedná o nejmladšího člena tábora. O praktikantku, která patří do věkové skupiny 17 – 20 let a mohlo se tedy jednat o slečnu, která ještě v roce 2016 byla na táboře sama jako účastník. Je tedy zřejmé, že ne všechny organizační záležitosti ji až tak do hloubky zajímají. V následující otázce č. 17 se opět jedná pouze o 1 respondenta, který neví kdo sestavuje rozpočet. Takle odpověď se objevila ve vyplněném dotazníku výše zmíněné praktikantky, což nás jen utvrzuje v tom, co bylo výše zmíněno u otázky č. 7.

V našem výzkumu nás dosti překvapily odpovědi na otázky týkající se financování LT2017, kdy nemalá část vedoucích nemá úplně jasno v tom co je primární financování a co je další financování. Domníváme se, že to může být způsobeno tím, že každý vedoucí dostane na začátku příprav zadané určité úkoly, které má splnit a už se dále nezajímají o ostatní organizační věci, které má na starosti HV. Tady je zřejmé, že je tohle zařizování moc nezajímá, což by pro nás mohlo být vysvětlením, proč vedoucí takhle odpovídali.

U otázky č. 21 nás nejvíce překvapilo, že 2 respondenti uvedli, že neví, zda probíhala komunikace s účastníky tábora. Jednalo se o 2 praktikanty, kteří však v tomhle případě, i přes jejich nevědomost, mohli domýšlet, že v případě, že by komunikace neproběhla, tak

nebudou ani žádní účastníci na LT2017, jelikož bez oslovení dětí a jejich rodičů by jen s těží někdo vůbec tušil, že nějaký tábor bude probíhat.

Velice nás zaujal postoj vedoucích k jejich vlastní přípravě před samotným konáním LT2017, kdy celkem 3 respondenti označili přípravu týmu před akcí za nedostatečnou. Proč však tuto přípravu považují za nedostatečnou? Co je mohlo vést k takové odpovědi? Vždyť přeci bez dobré přípravy před akcí by tábor nikdy nebyl zrealizován a nebo by se stal naprostým propadákem. Napadá nás snad jen pár možností, jak si vysvětlit jejich stanovisko k této otázce. Může to být špatné pochopení a přečtení otázky, kdy se domnívali, že číslo 1 je jako ve škole výborné. Nebo mohli za nedostatečné považovat to, že někteří vedoucí nedělali svoji práci tak, jak měli (jak bylo uvedeno v poslední otevřené otázce) nebo zkrátka jen chtěli škodolibě uškodit celému týmu vedoucích, což nepředpokládáme nebo spíše nedoufáme, že by mohlo být důvodem jejich odpovědí. Jedna z nejstarších respondentek, v tomto případě se jedná o táborovou kuchařku, uvedla, že příprava byla vynikající, což může být tím, že se na celou přípravu nedívá z podrobně organizační struktury, ale snaží se ocenit velkou snahu všech mladých lidí, kteří na přípravě pracovali.

Další rozpor se nám objevil v otázce č. 25, ve které jsme zjišťovali zpětnou vazbu od dětí. Zde 1 z respondentů uvedl, že s týmem rozebíral po každé hře její průběh. Jedná se o oddílového vedoucího, který na táboře skutečně mohl se svým oddílem tuhle činnost vykonávat i bez vědomí ostatních vedoucích, pokud by o těchto skutečnostech nikoho neinformoval. Zbývající respondenti označili možnost, že zpětná vazba neprobíhala, nebo neví, zda probíhala. Tuto jejich nevědomost bychom si mohli vysvětlit tak, že většina vedoucích, která na LT2017 byla, není z oboru pedagogiky ani psychologie a pracovní zaměření vedoucích je zde velmi široké, a proto vedoucí nemohou vědět co je to zpětná vazba, jak by měla probíhat, a že je pro zdárný průběh celého tábora velmi důležitá a neodmyslitelná.

Jako nejvíce zajímavý se nám jeví rozpor v posledních třech otázkách, které spolu úzce souvisejí a není nám jasné, proč když 2 respondenti nejprve uvedli, že neví jestli se konala nějaká akce po táboře, pak v následujících otázkách odpovídali, jako by se akce zúčastnili. To, že respondenti neví, že akce byla je možná tím, že ne všichni vedoucí jsou přítomni na facebooku, kde se schůzka domlouvala, a nemuseli tedy vůbec tušit o tom, že se akce připravuje, jelikož na akci nebyly ani zdaleka přítomni všichni členové realizačního týmu. Co nás ale zaráží trochu více je, proč v další otázce tedy 1 z těchto respondentů odpověděl,

že akce byla určena pro celý realizační tým. V tomhle případě nás napadá pouze možnost, že si respondent mohl odpověď tipnout. Druhý respondent pak uvedl, že neví, což bychom mohli považovat za relevantní vzhledem k tomu, že o celé akci nevěděl. Tyhle odpovědi jsou však v největším rozporu s předposlední otázkou, která zjišťuje charakter této akce, kdy opět 1 výše zmíněný respondent, který nevěděl o táborové schůzce, ale mohl se domnívat, že tato akce byla pro realizační tým, odpověděl, že se na akci podrobně zhodnotil celý tábor. Proč však takhle odpovídal? Napadá nás jen jediná možnost a to ta, že chtěl v očích veřejnosti tábor vyzdvihnout, ale už nedomýšlel následky, které jeho odpověď bude mít. Druhý respondent pak opět uvedl, že neví, což můžeme opět považovat za přijatelnou odpověď vzhledem k tomu jak odpovídal v předchozích otázkách.

I přes tyhle drobné rozpory si však myslíme, že výsledky výzkumu jsou velmi dobré a kvalitní, a že se nám díky odpovědím respondentů povedlo úspěšně zodpovědět všechny položené otázky a dosáhnout tak splnění cíle celé bakalářské práce.

Následně se nám podařilo zformulovat doporučení pro praxi, které považujeme za velmi dobré a přínosné pro budoucí ročníky LT organizovaných skupinou vedoucích „Tábory fantazie“, kterými když se budou řídit a řádně na uvedených zlepšeních zapracují, můžou v očích veřejnosti své tábory posunout o stupeň výš na kvalitě.

V závěru práce je možno se zamyslet, nad dalšími možnostmi zkoumání této problematiky organizace LT, jsme při psaní naší práce nenašli žádnou podobnou práci, která by se zabývala organizací LT tak moc do hloubky, jak je tomu v naší práci. Většinou se práce zabývají pouze zhodnocením celého tábora z pohledu dětí a jejich rodičů, popřípadě zhodnocení tábora v očích vedoucích, což nelze považovat za objektivní hodnocení. V našem případě ovšem zkoumáme organizaci LT ze zcela jiné perspektivy a velmi podrobně celý tábor srovnáváme s odbornou literaturou. Můžeme tedy říci, že se snažíme organizaci LT posunout na odbornou úroveň i v případě, že se této akci věnují jen dobrovolní vedoucí, kteří nemají odborné vzdělání v oblasti výchovy dětí a mládeže.

7 DOPORUČENÍ PRO PRAXI (ORGANIZACI DALŠÍCH ROČNÍKŮ TÁBORŮ)

Nejzásadnějším doporučením pro realizační tým je důkladně si nastudovat výše zmíněnou literaturu a detailně se seznámit s projektováním akce, aby se do budoucna vyvarovali tomu, že někdo nebude vědět, kdo např. sestavuje rozpočet, či jaký je primární zdroj financování LT. Důležité je také si uvědomit, proč jsou jednotlivé fáze nezbytné. Lépe tak celý tým pochopí, jaké jsou povinnosti a úkoly všech členů týmu.

Zlepšení podle našich výsledků dále doporučujeme v následujících fázích:

- Výběr cílové skupiny
- Stanovení cílů
- Seznámení s dramaturgickými pravidly
- Fundraising
- Zpětná vazba od dětí a evaluace celé akce

Zaměření na cílovou skupinu je pro přípravu dobré akce nezbytnou součástí. Je třeba, aby byl program uzpůsoben cílové skupině, protože nebude – li program vhodný, může se jednoduše stát, že děti program nebudou zvládat fyzicky nebo je může zvolené téma tábora nudit. Například bude – li téma tábora a jeho celotáborová hra zaměřená na technické prvky, tak asi není vhodné na tábor přibrat velké množství dívek, které by mohlo spíše bavit třeba zaměření na přírodu či kreativní tvoření. Naše doporučení pro realizační tým tedy je nejprve zvolit jaká bude cílová skupina dětí na táboře a na základě této informace vymýšlet námět na tábor. Dá se tím předejít výše zmíněným problémům.

Stanovení cílů je velmi důležitou fází celé přípravy, protože LT spadá do oblasti pedagogiky a očekává se od něj, že bude mít výchovně – vzdělávací charakter. Toho lze docílit pouze správným stanovením výchovně – vzdělávacích cílů celé akce. Realizační tým LT2017 sice uvedl, že jejich cílem bylo upevňování mezilidských vztahů, ale jak už jsme zmínili výše, jejich pojetí tohoto cíle bylo spíše bráno tak, že „spokojené děti“ jsou cílem tábora. Realizačnímu týmu bychom tedy doporučili na téhle fázi zapracovat a při přípravě dalšího LT jí věnovat větší pozornost. Mohou například využít metodu „brainstorming“, která se pro vytyčení cílů používá nejčastěji, kdy na některé ze svých prvních táborových schůzek každý říká momentální nápady, ze kterých jsou potom

vybrány ty cíle, které se nejvíce svým zaměřením blíží připravovanému LT s ohledem na cílovou skupinu dětí. Jiné cíle jsou totiž stanoveny pro děti ve věkové skupině 6 – 15 let a jinak budeme vybírat cíle pro mládež ve věku 15 – 18 let. Cíle mohou být definovány např. takto:

- Cílem je získat schopnosti a dovednosti přežití v přírodě a ve společnosti
- Cílem je zvládnutí týmové spolupráce, samostatnosti, odpovědnosti
- Cílem je rozvoj komunikačních dovedností – otevřenost a přímá komunikace
- Cílem je seznámení s rolami ve skupinách a pochopení důležitosti pomoci slabším
- Cílem je zlepšení sebekontroly a prohloubení sebedůvěry
- Cílem je snaha nalézt vztah k přírodě a naučit se čerpat z jejích zdrojů bez toho, abychom ji poškozovali

Cílů může být samozřejmě mnohem více. My jsme uvedli jen pár pro představu a inspiraci.

Naším dalším doporučením je nastudovat podrobně **dramaturgická pravidla přípravy** programu, která v podstatě realizační tým při přípravě LT2017 dodržela (doložit toto tvrzení můžeme přiloženým harmonogramem programu, který je konečným výstupem těchto pravidel), jen nemají ponětí o tom, že se při jejich práci o taková pravidla jedná. Pro nastudování dramaturgických pravidel je možno využít velkého množství literatury, kterou uvádíme v teoretické části, nejvíce bychom však doporučili již několikrát zmiňovanou knihu R. Hanuše a L. Chytilové, ve které jsou tato pravidla velmi pěkně a podrobně zpracována.

Další fází, kterou by mohl tým vedoucích propracovat je **fundraising**, tedy forma sponzorských darů pro uskutečnění plánované akce. Skupina vedoucích „Tábory fantazie“ by se mohla zaměřit např. na oslovení velkých společností a firem, které tyto sponzorské dary poskytují, jelikož si je mohou odepisovat z daní a mají z této „charitativní činnosti“ také nějaký užitek. Dále by se mohli trochu více začít zajímat o dotace z EU, které poskytuje MŠMT. Tyto dotace je opět nutné prostudovat, protože jsou podmíněné určitými body, které musí LT splňovat pro jejich získání. Veškeré náležitosti potřebné pro získání dotací je možné nalézt na webových stránkách MŠMT.

Poslední fází, ve které budeme zmiňovat naše doporučení je **zpětná vazba a evaluace LT**. Z výsledků jsme se dozvěděli, že zpětná vazba od dětí v průběhu tábora neprobíhá,

je ovšem podle nás nezbytná ke kvalitnímu průběhu LT. Pro tuto část bychom doporučili zařadit např. činnosti, které mohou mít v kompetenci oddílový vedoucí, kteří si po každé hře z programu vezmou svůj oddíl a společně prokonzultují vše co se dětem při hře podařilo, co tým nezvládl, kdo z týmu nespolupracoval s ostatními a jak by se to dalo při dalších hrách napravit, aby byl tým sehraný a dosahoval lepších výsledků. Další možností zpětné vazby může být třeba každovečerní sezení s HV, kdy v místnosti není nikdo jiný kromě dětí a HV. Ten dětem pokládá jednoduché otázky, na které děti anonymně odpovídají. Dále může na táboře fungovat tzv. „připomínková krabice“, do které mohou děti opět anonymně vkládat po dobu celého tábora své stížnosti, připomínky, ale také zážitky a vše co se jim na táboře líbí. Od HV víme, že zpětná vazba proběhla od některých rodičů po LT2017, kteří e-mailem napsali HV, že děti byly velmi spokojeny, a že se na další LT už moc těší. To je však podle literatury nedostačující zpětná vazba. Evaluace po ukončení LT2017 neproběhla žádná. V tomto případě máme doporučení především pro HV tábora, která by mohla např. pověřit oddílové vedoucí, aby ke konci akce vyplnili tzv. pozorovatelovy záznamy (příloha č. 8). Tyto záznamy pak vyhodnotí a na základě odpovědí sepíše závěrečnou zprávu z akce. Evaluace může proběhnout také formou závěrečných dotazníků pro realizační tým nebo pro samotné děti. Z vyplněných dotazníků pak vyjde výsledek, který je objektivním zhodnocením celé akce.

K ostatním fázím projektování žádná doporučení do budoucnosti nemáme, jelikož tyto fáze jsou podle literatury splněny dostatečně a kvalitně.

ZÁVĚR

Bakalářská práce s názvem „Příprava, realizace a evaluace letního tábora“ se věnuje problematice pořádání letních táborů. Toto téma jsme si vybrali proto, že je to v dnešní době stále více probírané téma a také autorka je s organizací letních táborů úzce spjatá. V naší práci se jsme se zaměřili na pořádání letního tábora právě skupinou dobrovolných vedoucích, kteří nejsou nijak odborně vedeni, ani nemají žádnou odbornou kvalifikaci a zajímalo nás, zda i přes to je možné jejich přípravu porovnat s tím, co uvádí odborná literatura, a je tedy možné jejich práci považovat za kvalitně provedenou, stejně jako je tomu v případě pořádání letních táborů organizacemi zabývajícími se výchovou dětí a mládeže ve volném čase, ve které pracují kvalifikovaní odborníci na pedagogiku volného času.

Jak jsme již uvedli v úvodu je tato práce rozdělena na dvě části a to teoretickou a praktickou část.

V teoretické části se věnujeme vymezení pojmů pedagogika volného času a zážitková pedagogika. Podrobně rozepisujeme letní tábor a uvádíme zákonné normy, které je třeba při pořádání letního tábora znát. Popisujeme osobnost instruktora a jednotlivé funkce jednotlivých členů v realizačním týmu. Nakonec popisujeme model projektování podle R. Hanuše a L. Chytilové, který je pro naši práci stěžejní a je mu proto věnováno nejvíce prostoru v teoretické části práce.

Praktická část se věnuje kvantitativnímu výzkumu formou dotazníkového šetření. V tomto šetření jsme oslovili všechny vedoucí, kteří se podíleli na přípravě LT2017. Naším cílem bylo zjistit, zda námi vybraný letní tábor, pořádaný právě skupinou dobrovolných vedoucích, koresponduje s modelem projektování akce podle odborné literatury R. Hanuše a L. Chytilové, *Zážitkově pedagogické učení*. Výsledky dotazníku, který jsme předkládali vedoucím, nám postupně zodpovídaly na dílčí výzkumné otázky, které jsou postupně popsány v podkapitole 5.6 Analýza a interpretace výsledků. Můžeme tedy říct, že všechny naše dílčí otázky byly šetřením zodpovězeny.

Na závěr bychom měli zodpovědět ještě hlavní výzkumnou otázku, kterou je:

Koresponduje příprava a průběh vybraného letního tábora pořádaného skupinou vedoucích s modelem projektování podle R. Hanuše a L. Chytilové ve fázích: tvorba základní myšlenky, stanovení cílů a cílové skupiny, sestavení realizačního týmu,

zajištění materiálu, ubytování a stravování, zajištění financování, propagace a komunikace, práce týmu před, v průběhu a po akci?

Na základě námi získaných výsledků šetření můžeme říci, že LT2017, až na drobné nedostatky, s modelem projektování v uvedené literatuře koresponduje. Hlavní cíl práce byl tedy naplněn a výsledkem práce je uvedení námětů na zkvalitnění práce pro tým vedoucích do budoucnosti.

Tuto práci může skupina vedoucích použít jako „pomocníčka“ či návod k tomu, jak svoji práci dotáhnout na odbornou úroveň i bez odborného vedení a potřebné kvalifikace, kterou pracovníci v organizacích pro děti a mládež mají. Mimo konkrétní skupinu vedoucích „Tábory fantazie“ může práce posloužit také dalším skupinám dobrovolných vedoucích, kteří se k podobným informacím nemají možnost dostat v podobě studia.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

KNIŽNÍ PUBLIKACE

BEZCHLEBA, Bohumír. *Hlavní vedoucí dětského tábora*. Brno: Mravenec, 2012. Tábor (Mravenec). ISBN 978-80-87447-21-5.

BEZCHLEBA, Bohumír. *Letní tábory pro děti z pohledu sociální pedagogiky* [online]. Brno, 2011 [cit. 2018-04-21]. Dostupné z: https://portal2.utb.cz/portal/studium/prohlizeni.html?pc_pagenavigationalstate=H4sIAAA AAAAAGNgYGBkYDE1tjQTZmQAsTmKSxJLUr1TK8E8EV1LIyNjY3MjA2MzC1MTc3MTA0MzoAwDAHr-b6M4AAAA. Diplomová práce. UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ Institut mezioborových studií Brno.

BURDA, Jan a Vladimíra ŠLOSAROVÁ. *Tábory a další zotavovací akce*. Aktualiz. vyd. Praha: NIDM, 2008. ISBN 978-80-86784-59-5.

FRANC, Daniel, Daniela SOBKOVÁ ZOUNKOVÁ a Andy MARTIN. *Učení zážitkem a hrou: praktická příručka instruktora*. Brno: Computer Press, 2007. Edice aktivit a her. ISBN 978-80-251-1701-9.

HÁJEK, Bedřich. *Děti, vedoucí, volný čas*. Ilustroval Jana WIENEROVÁ. Praha: IDM MŠMT, 2004. ISBN 80-86784-06-1.

HANUŠ, Radek a Lenka CHYTILOVÁ. *Zážitkově pedagogické učení*. Praha: Grada, 2009. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-2816-2.

HARMACH, Jaromír. *Tábory a jiné zotavovací akce: průvodce jejich přípravou*. Ilustroval Jana JANDOVÁ. Praha: IDM MŠMT, 2004. ISBN 80-86033-93-7.

HODGSON, Chris a Matt BERRY. *Adventure Education: An Introduction*. 6th ed. Oxon: Routledge - Taylor & Francis, 2011. ISBN 978-0-415-57183-8.

CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2016. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5326-3.

JANIŠ, Kamil. *Úvod do problematiky volného času*. Opava: Slezská univerzita v Opavě, Fakulta veřejných politik, Ústav pedagogických a psychologických věd, 2009. ISBN 978-80-7248-530-7.

KOLÁŘ, Zdeněk. *Výkladový slovník z pedagogiky: 583 vybraných hesel*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3710-2.

NEJEDLÝ, Petr. *Připravujeme tábor*. Praha: Práce, 1992. Prázdninové tábory. ISBN 80-208-0085-9.

PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-295-5.

PÁVKOVÁ, Jiřina, HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, 2002. *Volný čas*. In PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. Vyd. 3., aktualiz. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-711-6.

PELÁNEK, Radek. *Příručka instruktora zážitkových akcí*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-353-6.

PRŮCHA, Jan. *Přehled pedagogiky: úvod do studia oboru*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-399-4.

PRŮCHA, Jan, Jiří MAREŠ a Eliška WALTEROVÁ. *Pedagogický slovník*. 4. aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-772-8.

PRŮCHA, Jan, ed. *Pedagogická encyklopedie*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-546-2.

SÝKORA, Jan. *Zážitkové kurzy jako nástroj pedagoga volného času*. Ilustroval Zuzana SÝKOROVÁ. Hradec Králové: Gaudeamus, 2006. ISBN 80-7041-380-8.

ŠTANGLEROVÁ, Lucie. *Postoje dětí a jejich rodičů k letním dětským táborem* [online]. Olomouc, 2012 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: https://theses.cz/id/h1q3cg/Bakalka_FINITO.pdf. Bakalářská práce. Univerzita Palackého. Vedoucí práce Mgr. Pavla Vyhnálková Ph.D.

VÁŽANSKÝ, M. *Základy pedagogiky volného času*. 2. doplněné vydání, Brno: Print-
Typia, 2001. ISBN 80-86384-00-4.

ZÁKONY A VYHLÁŠKY

Zákon č. 258/2000 Sb. Zákon o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION CS, c2010-2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <https://zakonyprolidi.cz/cs/2000-258>

Vyhláška č. 106/2001 Sb. Vyhláška Ministerstva zdravotnictví o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION CS, c2010-2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <https://zakonyprolidi.cz/cs/2001-106>

Vyhláška č. 137/2004 Sb. Vyhláška o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION CS, c2010-2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <https://zakonyprolidi.cz/cs/2004-137>

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

Právní předpisy. *YMCA v České republice* [online]. Praha: YMCA v České republice, c2008 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.ymca.cz/programy/tabory/tabory-ymca---servis/pravni-predpisy/>

Letní tábory. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. Praha: MŠMT, c2013-2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/letni-tabory-2>

Legislativa. *Borovice.cz, dětská rekreace a tábory* [online]. Praha: RAIN.cz, 1998 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.borovice.cz/dokumenty/legislativa/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

aj.	a jiné
atd.	a tak dále
EU	Evropská Unie
HV	hlavní vedoucí
LT	letní tábor
LT2017	letní tábor „Tažení čtyř armád 2017“
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
např.	například
PVČ	pedagogika volného času
tzv.	tak zvaně

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Pohlaví respondentů	36
Graf 2 Věk respondentů	37
Graf 3 Role respondentů	37
Graf 4 Původ námětu pro LT2017	38
Graf 5 Obeznamenost s projektováním	39
Graf 6 Realizace jednotlivých fází projektu	39
Graf 7 Primární kroky při organizaci LT2017	40
Graf 8 Důraz na cílovou skupinu	41
Graf 9 Stanovení cílů LT2017	41
Graf 10 Dramaturgická pravidla	42
Graf 11 Rozdělení rolí a funkcí na LT2017	42
Graf 12 Ubytování dětí na LT2017	44
Graf 13 Místo konání LT2017	44
Graf 14 Přizpůsobení programu LT2017	45
Graf 15 Zajištění služeb a materiálu pro LT2017	45
Graf 16 Forma stravování na LT2017	46
Graf 17 Sestavení rozpočtu pro LT2017	46
Graf 18 Primární způsob financování LT2017	47
Graf 19 Další způsob financování LT2017	47
Graf 20 Forma propagace LT2017	49
Graf 21 Komunikace s účastníky	49
Graf 22 Forma komunikace s účastníky na LT2017	50
Graf 23 Příprava týmu	51
Graf 24 Spolupráce týmu v průběhu LT2017	51
Graf 25 Zpětná vazba od dětí vedoucím	52
Graf 26 Akce pro zhodnocení LT2017	53
Graf 27 Pro koho byla potáborová akce určena	53
Graf 28 Charakter potáborové akce	54

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P1: HARMONOGRAM PROGRAMU

Příloha P2: KONZULTACE S HV

Příloha P3: LETÁK

Příloha P4: JEDNOTLIVÉ HRY

Příloha P5: MAPKA TÁBORA

Příloha P6: LOGO NA TRIČKA

Příloha P7: ODPOVĚDI NA OTÁZKU Č. 29

Příloha P8: POZOROVTELOVY ZÁZNAMY

Příloha P9: DOTAZNÍK

PŘÍLOHA P I: HARMONOGRAM PROGRAMU

HARMONOGRAM PROGRAMU NA LT „TAŽENÍ ČTYŘ ARMÁD 2017“

	RÁNO 7:20 – 9:00	DOPOLEDNE 9:00 – 11:30	ODPOLEDNE 14:00 – 17:00	VEČER 19:30 – 21:30	NOC
PÁTEK 7. 7.	-	-	Rozdělení do chatek, ubytování	Seznamovací táborák	-
SOBOTA 8. 7.	Budíček, rozcvička, hygiena, snídaně, úklid chatiček	Invenčka	Lanovka	Táborák – oddíl bavi oddíl	-
NEDĚLE 9. 7.	- // -	Věta	Návštěva slackline	Disco	-
PONDĚLÍ 10. 7.	- // -	KLIDOVÝ DEN – KREATIVNÍ TVOŘENÍ, HRY PODLE DĚTÍ, SPOL. AKTIVITY		Táborák – oddíl bavi oddíl	-
ÚTERÝ 11. 7.	- // -	Kamenná městečka	Trosečník	Disco	-
STŘEDA 12. 7.	CELODENNÍ VÝLET			Táborák – promítání	-
ČTVRTEK 13. 7.	- // -	Latrina	Mozkoběh	Disco	-
PÁTEK 14. 7.	- // -	Ringocesta	Pašeráci monster	Táborák	Stezka odvahy
SOBOTA 15. 7.	- // -	Magie	Crosscountry	Discopárty	-
NEDĚLE 16. 7.	-	Balení, úklid základny, rozloučení s dětmi a odjezd	-	-	-

PŘÍLOHA P2: KONZULTACE S HV

1. Co všechno jsi ty jako HV musela zařídit a udělat v průběhu celých příprav? (zajištění ubytování, materiálu, sestavení rozpočtu, komunikace s účastníky, dohlížení na práci vedoucích, pojištění...)

No přípravy na tábor probíhaly jako vždy náročně. Nejdřív jsem ani nevěděla, kolik mi pojede vedoucích, takže jsem neměla ani páru o tom, jak to zvládneme. Nakonec se to ale vyřešilo, jednu praktikantku jsme dobrali sice až v půlce roku, takže jak se říká, naskočila už do rozjetého vlaku, ale zvládla se zařadit bombasticky.

Zajištění ubytování a pojištění, bylo v pohodě díky kontaktům z předchozích let a všechno jsem zvládla zajistit v podstatě jedním telefonátem, jediné z čeho jsem měla strach, bylo, že nebyla zajištěná doprava, ale rodiči neměli s vlastní dopravou problém, tak to bylo taky v pohodě. Od tohohle se odvíjí samozřejmě sestavení rozpočtu, kolik na co bude, ale opět po vzoru a zkušenostech z předchozích let s tím nebyl problém. Byla to pro mě chvilková záležitost a rozpočet byl raz dva hotový i s nějakými rezervami.

Komunikace s některými rodiči byla těžší, hlavně s těmi novými, spousta otázek na to, zda by mohly být děti spolu v družstvech a na chatičkách a jak je na základně zařízené to a ono. Staří, dlouholetí, táborový rodiče jsou už v tomhle zběhlí, a proto už se na nic neptají což je pro mě super, protože někdy není moc čas odpovídat na tyhle dotazy. To je taky důvod, proč jim někdy dojde odpověď později než bych chtěla.

2. Jaké úkoly se přidělovaly vedoucím a jaké povinnosti jsi si mohla dovolit na ně převést?

Vedoucí jako vždy měli úkoly podle svých funkcí na táboře, které byly jasně rozdělené už při první táborové schůzce, více méně všichni na tom byli stejně, co se her týče, aspoň dvě celodenní a dvě výplňovky a na čas, který by zbyl. Pak bylo samozřejmě důležité nachystat všechny návrhy na logo, na trička, cedulky na chatičky a popisky co kde děti najdou. Toto má většinou za úkol náš nejstarší oddílový vedoucí, který pracuje s počítačem, tak si s těmito věcmi pěkně vyhraje. Další, asi jedna z nejdůležitějších funkcí je programový vedoucí, který má na starost celý program a průběh děje v celotáborové hře, je pravda že o tom, co se vlastně na táboře děje mnohdy neví nikdo jiný, než právě programový vedoucí:-D Co se týká zdravotníka, tak jeho povinností je před táborem domluvit dětského lékaře v místě tábořiště a musí mít před táborem v pořádku táborovou lékárníčku a nachystaný zdravotní deník. Jídelníček sestavuji společně s naší výbornou a zkušenou kuchařkou Leničkou a nechává se schválit hygieničkou, ale prakticky se v zásadních jídlech nemění. Někteří vedoucí šlapali jako hodinky, u jiných příprava krapet pokulhávala, ale nakonec se vše zvládlo na jedničku. Co se týká nějakého převedení zodpovědnosti na jiné vedoucí, tak v zásadních krocích příprav bych si nedovolila své povinnosti přehodit asi na nikoho. Nemyslím si, že by to bylo dobré. Já mám svoje povinnosti a oni mají zase svoje. Já taky neřeším zpracování her, tak proč by třeba oddílový vedoucí měl zařizovat ubytování? Samozřejmě v případě, že musím v době tábora někam odjet, tak je vždy někdo pověřen aby mě zastoupil, ale nikdy se nejedná o nové nebo nejmladší vedoucí či praktikanty. Vždy dostane pokyny někdo ze zkušených vedoucích, většinou z těch, kteří jezdí na tábory už dlouhá léta a znají co a jak je potřeba.

3. Jak probíhaly jednotlivé táborové schůzky? Bylo vše tak jak sis představovala a plnili vedoucí svou práci poctivě jak měli?

Tak z 80% bylo vždy hotové to, co mělo být. Je pravda, že některé vedoucí musel člověk dost nahánět, a tak se přidávala práce mě a programovému vedoucímu. Na druhou stranu musím pochválit ty, kteří zvládli ve svém volném čase udělat pro tábor ještě víc, než bylo očekáváno a právě s těmito vedoucími pak byl tábor brnkačka. 1. táborová schůzka se byla dne 10. 12. 2016. Byla to první informativní schůzka, na které jsme vymýšleli téma a název tábora, taky příběh celotáborové hry a trochu jsme probrali loňský tábor. Dále se rozdělili jednotlivé funkce vedoucím a taky úkoly do další táborové schůzky. 2. Táborová schůzka byla 8. 1. 2017. Na schůzce se plánovalo táborové logo, řešili se technické věci (přihlášky, rozdělení her, zadání úkolů, rozdělení rolí v příběhu pro začátek výroby kostýmů). V tenhle okamžik už jsem musela mít nachystané přihlášky pro rodiče, které jsem posílala v únoru. Následně jsem rodičům odesílala další a podrobné info o táboře a další důležité dokumenty, bez kterých děti na tábor nemůžeme vzít. Jsou to list účastníka a posudek od lékaře. 3. táborová schůzka proběhla dne 31. 3. 2017 jako kreativní schůzka, na které jsme vyráběli kulisy a kostýmy. Domlouvali jsem jak se budou odměňovat jednotlivé hry (jako bude jejich hodnocení) a z toho vyplývající celkové hodnocení za celý tábor. Koncem května jsem posílala ohlášení na hygienu a v polovině června jsem dodávala ještě rozbor vody, který musí být součástí tohoto ohlášení. Koncem června jsem ještě objednávala táborová trička pro děti i vedoucí. To je vždy na táboře při rozdělování neskutečný boj, protože paní co nám trička objednáva nikdy nedodrží velikosti, které jí dodám a pokaždé jsou velikosti jinak značené, takže než se pak na táboře dobereme konce krabice, tak je potřeba ukládat děti...☺ 2. 7. 2017 proběhla poslední táborová schůzka, která byla také kreativní – dodělávání kostýmů, shrnutí programu, doladění organizačních věcí, jako například kdy, kdo bude a jak přebírat děti na základně, kdo je bude rozdělovat do chatiček, kdo pojedje na nákup a kdo pojedje na základnu už ráno a nachystá vše co je třeba pro příjezd dětí.

4. Jak probíhal tábor od nástupu dětí do jejich předání rodičům? (ubytování, rozdělování do družstev, průběh her a programu, co se dětem líbilo a co ne, byly nějaké úrazy, byl nějaký větší problém, návštěva hygieny a její závěry, jak pracovali vedoucí – fungovali nebo nefungovali jak měli, jaké bylo zakončení tábora...)

Od nástupu na tábor, probíhalo vše dobře, děti se sami rozdělovaly do chatiček, samozřejmě pod dohledem vedoucího. Tak jako každý rok se na prvním seznamovacím táboráku rozdělily děti do družstev, které byly čtyři a začalo se s úvodním zapojením do děje příběhu divadlem. Děti to velmi bavilo, i když jsme měli trochu strach, zda téma tábora nebude moc náročné. Díky týmovému duchu, zvládly pochopit o co jde, i malé děti. Jak už to bývá na každém táboře, některé hry děti bavily více, některé míň, a některé vůbec, zaleželo to dítě od dítěte, taky na počasí a myslím, že i na konstalaci hvězd :-D Co se úrazů týče tak nic extra vážného nebylo, jen jeden klučina spadl a nevěděli jsme, zda má koleno jen naražené, tak jsme to radši jeli zkontrolovat do Vyškova do nemocnice. Já osobně jsem měla největší strach z návštěvy hygieny, kterou jsem absolvovala poprvé, ale vše dopadlo dobře a hygiena odjížděla nadmíru spokojená. ☺ Na táboře už se práce vedoucích zlepšila, všichni pracovali tak, jak měli, i proto jsme si tábor všichni užili a perfektně ho zakončili na naší poslední discopárty :-D. Při předávání dětí rodičům, předvedli děti co se na táboře naučily a ne jedny oči nezůstaly suché, což je pro náš celý tým ta nejlepší zpětná vazba, kterou můžeme mít – spokojené děti, které se k nám na tábory každoročně vracejí a jejich spokojení rodiče.

5. Proběhlo nějaké celkové zhodnocení (EVALUACE) tábora? (oficiální záznam z celého tábora, neoficiální párty, rodiče psali pochvalné vzkazy atd....)

Zhodnocení tábora proběhlo na neoficiální grilovačce s promítáním fotek a řešením, co a jak na příští tábor nachystat a co zlepšit. V té době už jsem měla spoustu pozitivních ohlasů od rodičů, že byly jejich děti velmi spokojené, a že jsou rádi, za to co pro ně děláme. Žádný oficiální záznam tábora neseписuji, protože jej po mě nikdo nechce a není třeba záznam o táboře nikam zakládat. Je ale pravdou, že by se něco takového hodilo začít dělat abychom měli možnost nějak objektivně vidět co vše je potřeba zlepšovat.

PŘÍLOHA P3: LETÁK

V dobách, kdy na zemi vládla odvaha, kouzla a prastará magie, kdy lidé byli šťastní a v královstvích panoval mír a klid, který zajišťovali spravedliví vládcové, tehdy svět napadl zákeřný protivník z jiného světa. Náš domov zamořil stovkami nestvůr. Proto nyní musíme všichni spojit své síly, najít a zahnat toho, kdo nám štěstí nepřije a opět do světa vrátit radost a smích. Budeme potřebovat každou ruku a hlavně TEBE! Pomůžeš nám a zúčastníš se s námi LETNÍHO TÁBORA, KDE PROBĚHNE VELKÉ...

...TAŽENÍ ČTYŘ ARMÁD

TERMÍN: 7. 7. - 16. 7. 2017

CENA: 3 600,- (cena je bez dopravy)

V CENĚ JE ZAHRNUTO UBYTOVÁNÍ, STRAVA (5X DENNĚ),
PITNÝ REŽIM PO CELÝ DEN, PROGRAM, POJIŠTĚNÍ,
VSTUPNÉ A DROBNÉ ODMĚNY PRO DĚTI

MÍSTO: RANČ U PYTLÁKA (RAČICE - PÍSTOVICE)

RANČ U PYTLÁKA SE NACHÁZÍ V MALEBNÉM
A KLIDNÉM PROSTŘEDÍ RAKOVECKÉHO ÚDOLÍ,
NEDALEKO OBCE RAČICE. DĚTI BUDOU
UBYTOVÁNY V CHATÍČKÁCH PO ČTYŘECH.
ZÁKLADNA PLNĚ VYBAVENA: KUCHYŇĚ, JÍDELNA
SOCIÁLNÍ ZAŘÍZENÍ S TEPLOU VODOU A
SPLACHOVACÍ ZÁCHODY

VÍCE INFORMACÍ A PŘIHLÁŠKY - mail: info@tabory-fantazie.cz
- tel.: +420 723 060 814

www.tabory-fantazie.cz

(web bude v provozu od poloviny února 2017)

PŘÍLOHA P4: TÁBOROVÉ HRY

KAMENNÁ MĚSTEČKA

POMŮCKY: 40× čtvrtka papíru s institucemi; napínáčky; fixy; fáborky (pro vyznačení hranic); papíry a tužky pro děti (po jednom do družiny)

PŘÍPRAVA NA HRU: Připravit cca 4×10 lístečků s institucemi (salón, banka, ... přesný název, např.: Salón u Dračího Drápu, nikdy ne stejné ale třeba podobné), ke každé napsat nějaké info, celkem 4 informace (nejlépe i něco s číslem: počet stolů). Rozdělit území na čtvrtiny, určit základny, rozmístit lístečky. Barevně rozlišit.

PRAVIDLA: Oblast v lese (cca 200×200 metrů, nejlépe rozdělenou cestou, dvěma cestami) rozdělíme na čtvrtiny – do kříže. V každé oblasti jsou rozvěšeny na stromech listy s informacemi – co list, to jedna budova městečka. Každá budova má vlastní název a dále čtyři doplňují informace (např.: „Ranč u kulhavé dračice, správce: John Vidle počet skotu: 308 z toho samíc: 79 počet blech: 187 678 469“ nebo „Městská banka, zabezpečení: vysoké počet vykradení 8 počet zlatých cihel: 405 otevírací doba: 10:00–16:00). Každé městečko, tj. každá část hrací plochy má obdobné budovy, jen s jiným názvem a jinými informacemi. Každé družstvo obsadí jednu část a zřídí si základnu, kde bude sedět vedoucí. Cílem týmu je získat co nejvíce informací o budovách z jiných městeček a zároveň zabránit soupeřům, aby získali informace o jejich městečku. Obrana funguje na dotyku. Chycený hráč se musí vrátit na své území a poté může zase pokračovat ve hře. Informace, které hráči získají, zapisuje vedoucí na základně.

BODOVÁNÍ A KONEC HRY: Získané informace bodujeme takto: Za každou informaci o budově je jeden bod, ovšem jedině tehdy, zná-li družina název budovy (bez názvu tedy nedostávají nic). Za kompletní informace o budově dostávají jeden extra bod navíc.

RIZIKA: Možné pády, odřeniny, naraženiny, zlomeniny – i otevřené, škrábnutí, popíchání hmyzem, uštknutí hadem, alergická reakce, atd.

PAŠERÁCI MONSTER

POMŮCKY: barevné papíry jako části těl nestvůr; tvrdé papíry jako kartičky pro děti na peníze; fixy; fáborky (pro vyznačení hranic, překupníků a stráže)

PŘÍPRAVA NA HRU: Dětem je potřeba nachystat tvrdé papíry formátu A5 (jeden pro každé dítě), děti si pak tento papír podepíší a bude jim tam napsána základní částka peněz, které mají k dispozici. (třeba 500 peněz). Dále je potřeba na barevný papír napsat a rozstříhat části těl monster. Těla monster jsou rozdělena na: OČI, HLAVA, TĚLO, NOHY, PAŘÁTY. Celkově budou monstra ve čtyřech barvách: HNĚDÁ, ZELENÁ, MODRÁ a ALBÍN (bílé tělo a červené oči) (+ALBÍN EXTRA (bílé tělo, červené oči a krvavé pařáty)). lístečky s monstry se rozdělí mezi vedoucí – překupníky, nahodile a tak, aby žádný vedoucí neměl u sebe všechny části těl. Kromě překupníků se z vedoucích vybere také stráž, která bude pašeráky chytat a brát jim nasbírané a nakoupené části monster. Dále bude ve hře ještě postava obchodníka na černém trhu, která bude celá monstra od dětí vykupovat.

PRAVIDLA: Děti coby pašeráci budou hledat překupníky, kteří jim budou prodávat části těl monster. Každá část i barva bude mít různou cenu a bude se měnit podle poptávky v průběhu hry. Smyslem je poskládat vždy celé monstrum a to prodat na černém trhu. Barvy monster jsou cenově odlišené podle vzácnosti. Barevný za nejméně peněz, pak hnědá nejméně vzácná, pak zelená, pak modrá a nakonec albín a albín Extra. Černý trh s monstry se samozřejmě nelíbí království a stráž, která pašeráky chytá a bere jim nakoupené zboží. Pašeráci se důmyslně snaží své zboží schovat. Nesmí ho však schovávat mimo svou osobu, do úst, jíst a pod spodní prádlo a nijak papírky poškodit – musí být kuse a čitelné. Pokud stráž zboží najde, zabavuje ho, pokud ho nenajde musí se pašerák vykoupit nějakým úkolem. Pokud se podaří pašerákovi nasbírat celé monstrum, utíká ho prodat obchodníkovi na černý trh. Obchodník i překupníci se mohou libovolně přesunovat. Ceník za vykoupení je neměnný, obchodník může vykoupit za „směšný peníz“ taky jednotlivé části monster (např. celý hnědý

bude za 200 peněz, ale jen nohy budou za 10 peněz). Ceny u překupníku se naopak mohou měnit podle toho, o co je největší zájem, mohou poskytovat slevu nebo vyměňovat kusy monster s pašeráky.

BODOVÁNÍ A KONEC HRY: Cílem hry je vydělat co nejvíce peněz. Peníze budou mít děti napsané na svém papíře, obchodník a překupníci vždy napíší aktuální sníženou nebo navýšenou částku v banku dítěte. Předchozí částku škrtnou.

RIZIKA: Možné pády, odřeniny, naraženiny, zlomeniny – i otevřené, škrábnutí, popíchání hmyzem, uštknutí hadem, alergická reakce, atd.

HRA ALÁ CROSS COUNTRY

POMŮCKY: Stopky, čínské hůlky; usušený hrách, kýbl/lavor/hrnec; texty, propisky/fixy; tenisák, deka/spacák; fáborky, hádanky, papíry na vyplňování

PŘÍPRAVA NA HRU: Rozvěsit hádanky, vyznačit trasu a připravit jednotlivá stanoviště

PRAVIDLA HRY: Cílem týmu je projít stezku a získat co největší počet bodů. Výsledný počet bodů, který družina získá, je součet bodů jednotlivých členů.

Tipy na jednotlivá stanoviště:

* Hledání v archivech: ve třech minutách najít v úryvku textu co nejvíce následujících shluků písmen (tj. možno hledat i na hranici slov: přímo řekl): bouře, kotva, loď, ostrov, dělo, zlato, loď, děla. * Čína: pomocí čínských hůlek vyndat z nádoby co nejvíce zrněk suchého hrachu (kamínků) – každý člen má limit půl minuty, jednotlivé výkony se sčítají. * Střelba z děla za hradby: ze vzdálenosti 1 m od hradby střílí každý tenisákem přes hradbu, na jejíž druhé straně je kbelík coby cíl. Každý má pět pokusů, výkony se sčítají, za trefu 1 bod. * Úzká lávka: celý tým se musí dostat v co nejkratším čase přes vyznačený pruh území na cestě, k tomu může použít jen poskytnutá dřívka, nesmí se dotknout nohou země – za každý dotyk +1 trestný bod.

* Hledání vzduchu: Toto stanoviště je spíše pro pobavení vedoucích. Cílem týmu je v okolí cca 50 metrů nalézt zadanou věc. Ta se tam samozřejmě nevyskytuje, takže všechny týmy odejdou s prázdnou. My jsme zadali následující věci (každému týmu jinou) a děti skutečně všechny poctivě hledaly: Sedmimetrová kolejnice černobílá fotka vedoucího tábora, na které si potřásá rukou s Obamou volant z auta vedoucího tábora přejetá vydra stůl s cirkulárkou platinové CD Karla Gotta discokoule a nášlapnou minu z druhé světové války. * Koření: každý člen týmu poznává po čichu koření (cca 5 druhů) – svůj tip šeptá vedoucímu, počítají se body za správnou odpověď. * Otázky po cestě: Nejrůznější hádanky (cca 10 ks), odpovědi se vyplňují do karty, za správnou odpověď získává družina body. * Náhrdelník: Na stromě ve vzdálenosti cca 5 metrů je z druhé strany zavěšen náhrdelník s cca 12 korálky. Každý korálek má typický tvar (koule, ovál, kosočtverec, čtverec, trojúhelník...) a typickou výplň (proužky, čtverečky, soustředné kruhy, spirálu...). Cílem týmu je překreslit náhrdelník na nový papír, který je však u startu stanoviště. Zároveň může být u originálu jen jeden člen. Buď tedy bude diktovat, co se má kreslit, nebo se budou v týmu střídát a každý podle paměti překreslí část.

BODOVÁNÍ A KONEC HRY: Vyhrává oddíl, který získá nejvíce bodů.

RIZIKA: Možné pády, odřeniny, naraženiny, zlomeniny – i otevřené, škrábnutí, popíchání hmyzem, uštknutí hadem, alergická reakce, úpal, atd.

LANOVKA:

POMŮCKY: 4x dlouhé lano (pro každý tým jedno); Pomůcky na stanoviště (hrací kostky, kostky na stavění, zápalky, karty,...); Kartičky s názvem stanoviště; Stopky (start, cíl); Kartičky pro družstvo

PRAVIDLA: Celý tým se drží lana, jde od stanoviště ke stanovišti. Na stanovištích plní úkol, vždy jeden z družstva, děti se střídají. Když úkol splní posouvají se na další stanoviště, když ne vrací se zpět na stanoviště předtím.

Hra se hraje na čas, musí se zapojit všechny děti, při běhu mezi stanovišti musí silnější a rychlejší přizpůsobit síly slabším.

STANOVIŠTĚ: Start/cíl (zapisuje čas, dává razítko, když se mu vrátí družstvo z prvního stanoviště; 1.stanoviště – hra s kostkami (hrají se tři hry, háže se na střídačku, dítě musí hodit minimálně dvakrát vyšší číslo než vedoucí); 2.stanoviště – přebíjená v kartách; 3.stanoviště – stavění kostek komu první spadne; 4.stanoviště – tahání nejkradší sirky (sirky bez hlavičky); 5.stanoviště – hádanka

RIZIKA: Možné pády, odřeniny, naraženiny, zlomeniny – i otevřené, škrábnutí, popíchání hmyzem, uštknutí hadem, alergická reakce, atd.

VĚTA

POMŮCKY: Kartičky s čísly a písmeny; Tabulka pro děti; Propiska do oddílu

PRAVIDLA: Děti budou mít velkou tabulku s čísly, do které budou dopisovat písmena.

Vždy v pořadí v jakém jsou, takže vybíhají a hledají číslo 1, 2, 3, atd. Jejich úkolem je najít všechna písmenka a složit z toho větu.

NOVACE: Písmenka ve větě budou popřehazované a děti je musí složit do finální podoby.

VĚTA:

UKÁZAT MOC, O TO TU NEJDE,

ZLODUCH TO NEVÍ, A PROTO SEJDE.

JEN SÍLA A ODVAHA, TA VŽDYCKY ZVÍTĚZÍ,

DALŠÍMU VÁLČENÍ, TOMU HLED ZAMEZÍ.

TAK BOJUJTE STATEČNĚ, NA DOSAH JE VÝHRA,

NEZNÁMÉ ZLO TO, ODVRÁTÍŠ ZCHYTRA.

RIZIKY: Možné pády, odřeniny, naraženiny, zlomeniny – i otevřené, škrábnutí, popíchání hmyzem, uštknutí hadem, alergická reakce, atd.

INVENČKA

POMŮCKY: Lístečky co musí vyplňovat; Propisky; Cedulky na stanoviště; Popřípadě materiál když bude na stanovišti úkol

PRAVIDLA: Děti chodí od stanoviště ke stanovišti, musí najít počáteční stanoviště, od kterého se odrazí, aby ve finále dostaly dokument, který potřebují. Vedoucí na stanovišti neví, kde hledat to stanoviště předním, jen odpoví, že k tomu aby mohli dostat jeho potvrzení, potřebují to a to potvrzení, peníze, vykonat nějaký úkon,....

RIZIKA: Možné pády, odřeniny, naraženiny, zlomeniny – i otevřené, škrábnutí, popíchání hmyzem, uštknutí hadem, alergická reakce

LATRÝNA

POMŮCKY: Papírky; Misky; Fáborky; Toaletní papír

PRAVIDLA: Děti běhají po lese a mají za úkol najít misky s papírkami a ty pak donést na zapsání k hajzl bábě. Chytají je přitom vedoucí nazvaní nejrůznějšími průjmy a berou jim papírky nebo životy v podobě toaletního papíru. Když mají děti poslední lísteček toaletního papíru můžou chytit zácpu (vedoucí) a ta jim dá další život. Děti mají za úkol nasbírat co nejvíc papírků.

RIZIKA: Možné pády, odřeniny, naraženiny, zlomeniny – i otevřené, škrábnutí, popíchání hmyzem, uštknutí hadem, alergická reakce

RINGO CESTA

POMŮCKY: lněný motouz (1000m); dřevěné desky (na lávku); silnější lana (na přelízání vyšších míst); les :); kroužky

PŘÍPRAVA: Nejprve nachystáme trasu hry. Potřebujeme k tomu dlouhý lněný motouz - tak dlouhý jak dlouhou chceme mít trať. Vybereme si plochu v lese, která je porostlá stromy blíže u sebe, může být na rovince i mírném svahu. Vezmeme motouz a ovážeme jím jeden strom (ne však na suk, provazem se musí provléct kroužek). Pak pokračujeme v omotávání dalších stromů, provaz může být motaný vysoko, nízko, obtočený vícekrát o jeden strom, nesmí však být příliš utažený. Až provaz vymotáme, uvážeme na něj silnější kolík, který značí konec trati a motouz "neutíká". Na trati chci "narafičit" různé podlézačky, přelézačky, lávky, přeskakovačky a jiné pasti na děti.

PRAVIDLA: Děti vybíhají jednotlivě ve 2 minutových intervalech na trať. Je to závod na čas. Děti dostanou ringo kroužek a běží do lesa k začátku motouzu. Provléknou kroužek a takto kroužek vedou po celou provazovou trať až ke kolíku, přičemž po cestě zdolávají nastražené překážky. Vyvléknou kroužek a běží s ním zpátky k měřiči času, kde se teprve stopne cílový čas.

RIZIKA: Možné pády, odřeniny, naraženiny, zlomeniny – i otevřené, škrábnutí, popíchání hmyzem, uštknutí hadem, alergická reakce, nevolnost z fyzické námahy.

TROSEČNÍK:

POMŮCKY: Kamínky + zlatý sprej; váhy; kartičky s penězi (tvrdý papír + fixy); kotlíky; sekera; zápalky; věci na polívku (zeleninová, česneková, bramborová s párkem, čočková), lžíce, nůž, sůl, pepř, zelenina (mrkev, celer, petržel), čočka, brambory, česnek, bujón, majoránka, párky)

MOTIVACE: Děti mají za úkol natěžit zlato z dolu, které pak vymění v bance za peníze. Za ty si pak v obchodě nakoupí potřebné věci + suroviny na uvaření polévky. Jedná se o týmovou hru, takže děti nemají určité role, snad jen při výměně zlata a nákupu by mohli jít v omezeném počtu, aby nevznikaly mačkanice (to se ještě domluvíme). Vítězem se stává ten tým, který uvaří polévku nejrychleji a bude pojidatelná :)

RIZIKA: Možné pády, odřeniny, naraženiny, zlomeniny – i otevřené, škrábnutí, popíchání hmyzem, uštknutí hadem, alergická reakce, nevolnost z jídla, popálení ohněm, seknutí sekýrkou, opaření vařící vodou, zaskočení jídla.

OBCHOD:

• KOTLÍK – 80gramů zl.	• SŮL – 20gramů zl.
• SEKÝRA – 60gramů zl.	• PEPŘ – 20gramů zl.
• ZÁPALKY (2KUSY) – 30gramů zl.	• BUJÓN – 20gramů zl.
• PAPÍR – 25gramů zl.	• MAJORÁNKA – 20gramů zl.
• TŘÍSKY (5KUSŮ) – 30gramů zl.	• NŮŽ – 25gramů zl.
• VODA – 35gramů zl.	• LŽÍCE (1KUS) – 10gramů zl.
• BRAMBORY (2KUSY) – 40gramů zl.	• PÁREK (1KUS) - 20gramů zl.
• ČESNEK (2STOŮRKY) – 20gramů zl.	• ZELENINA (2ks dle výběru) - 25gramů zl.

MOZKOBĚH

Ke hře je potřeba: Fáborky, kartičky s příslovími, šátky dětí, tužka + papírek pro každou závodící skupinku, stopky.

Pravidla: Fáborky se vyznačí trasa závodu. Po trase jsou rozmístěny kartičky se složitě vědecky zapsanými příslovími, aspoň deset kartiček. Pod každým příslovím jsou tři možnosti jeho významu (a až c) - jedno je správně.

Na startu: skupinky po třech dětech se přiváží k sobě šátky. První a druhý mají svázané ruce (v oblasti zápěstí), druhý a třetí nohy (u kotníků). Tím je jejich mobilita snížena a jsou

nuceni kooperovat. Vedoucí na startu takto upravené skupinky odesílá v nějakém intervalu na trasu (po několika minutách). Vždy zapíše jejich čas startu (stopky spustí u první skupinky a už je nechá běžet). Jeden ze skupinky má tužku a papír. U každé karty s příslovím se skupina zastaví a musí se dohodnout, která varianta je správně. Tu si napíší a pokračují dál. Jejich snahou je především mít správně odpovědi a pak také co nejlepší čas. V cíli se jim zapíše čas příchodu.

Zdravotní rizika: Běžná vyplývající z pohybu v terénu - odřeniny při pádu, píchnutí od bodavého hmyzu

CROSS-COUNTRY

Ke hře je potřeba: Stopky, tužka + papírek pro každého závodníka, šátek na zavázání očí (pro disciplínyprováděné poslepu), fáborky, lístky s otázkami/úkoly na stanoviště (pokud je potřeba).

Pravidla: Fáborky se vyznačí dostatečně dlouhá trasa závodu, aspoň 2 km. Na svá stanoviště po trase se rozmístí vedoucí. Vedoucí na startu odesílá závodníky po jednom ve stanovených intervalech. Na jejich **podepsaný** papírek jim zapíše čas startu (stopky se zapnou na začátku a nechají běžet). Taktéž zapíše čas doběhu do cíle. Závodník běží po trase a na každém stanovišti vykoná úkol, který mu vedoucí sdělí. Po skončení mu vedoucí na jeho papírek napíše počet bodů, které získal. Závodník papírek v cíli odevzdá vedoucímu.

Úkoly: střelba ze vzduchovky, hádanky, odhady vzdáleností, hod na cíl, identifikace předmětů pomocí hmatu, čichu, chutě atd.

Zdravotní rizika: Běžná vyplývající z pohybu v terénu - odřeniny při pádu, píchnutí od bodavého hmyzu

HRY NA CELODENNÍ VÝLET

Kolíčky: Za pochodu si účastníci nenápadně připínají na oblečení a batohy kolíčky.

Vyhodnocení: Kdo jich má nejvíc, prohrál.

Všimák: Vedoucí si během chůze všímají nějakých význačnějších rysů okolí a zapisují si je. Poté, co výprava takový rys přejde a ten už není vidět, je všem družinám položená otázka, která se týká minulé zvláštnosti. Např. jaké barvy bylo parkující za zatáčkou, jaké č.p. měl domek, jaký předmět se nacházel pod skalkou, která byla vpravo ve směru pochodu atd. Každý tým se dohodne na odpovědi a tu napíší na papírek.

Vyhodnocení: Vyhrálo družstvo, které má nejvíc správných odpovědí.

Ano – Ne: Na začátku výpravy rozdáme každému dítěti 7 kartiček, životů. Potom všem sdělíme, že po celou výpravu nesmí říci slovo **ano** či **ne**. Pokud tak učiní, odevzdají jednu kartičku tomu, kdo na jejich prohřešek první upozornil (popřípadě vedoucímu). Hru lze obměnit tak, že zakážeme slova **kde**, **kdy**, **proč** a **jak** nebo jméno některého z vedoucích. Zakázaných slov by měl být zapamatovatelný počet.

Vyhodnocení: Ten, kdo má na konci výpravy nejvíce kartiček, zvítězil.

Kdo mě najde?: Vedoucí půjde dopředu, někde se schová a až půjde výprava kolem, pískne. To je signál pro hráče, aby se rozeběhli z cesty do lesa a vedoucího hledali. Kdo se jej dotkne první, vyhrál.

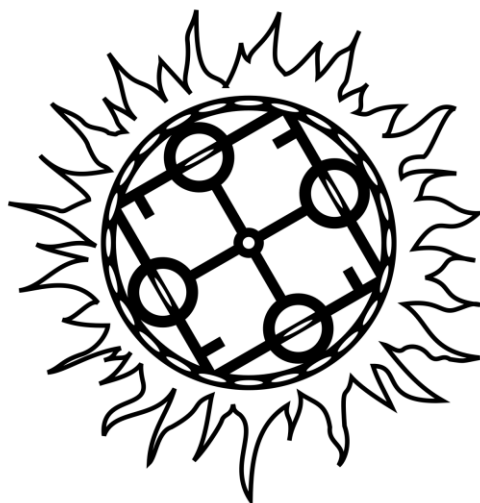
Vyhodnocení: Body za nález jdou pro družstvo.

PŘÍLOHA P5: MAPKA TÁBORA

PŘÍLOHA P6: LOGO NA TRIČKA

Tábory Fantazie

TAŽENÍ ČTYŘ ARMÁD

2017

PŘÍLOHA P7: ODPOVĚDI NA OTÁZKU Č. 29

Mohli byste svými slovy v několika málo větách shrnout Váš názor na pořádaný tábor 2017 „Tažení čtyř armád“? V čem například spatřujete hlavní pozitivita a negativa při pořádání a průběhu této akce.

Negativa vidím hlavně v tom, že někteří vedoucí nebyli schopni dělat to, co mají včas a měli k něčemu pořád nějaké výmluvy, ale jako pozitivum beru to, že se to děti nedotklo.

Myslím, že nám všem bylo fajn. :-) A taky je dobře, že po táboře nikdo nechyběl ani nepřebýval. :-)

Velkým negativem bylo pracovní nasazení některých vedoucích, které bylo naprosto nulové. Ale nakonec, byť to museli odedřít jiní se všechno nějak vyřešilo. Velkým pozitivem je spokojenost dětí, která je na celé akci nejdůležitější.

Celkově hodnotím tábor jako dobře nachystaný a úspěšný. Stoprocentně se dá spousta věcí stále zlepšovat co se týče příprav a průběžné práce týmu, ale tábor v očích dětí a jejich rodičů působí dobře a to je nejdůležitější.

Myslím si, že tábor dopadl skvěle. Měli jsme pár nových lidí, kteří se bez problému zapojili do chodu tábora a jejich začlenění nijak nenarušilo již zaběhlou táborovou atmosféru. Děti i rodiče, což vím skrz zpětnou vazbu od rodičů, byli velice spokojení a stejně tak i my s týmem...:-)

Ne všichni vedoucí dělali to, co měli a ne včas, ale děti se to nijak nedotklo.

PŘÍLOHA P8: POZOROVATELOVY ZÁZNAMY

POZOROVATELOVY ZÁZNAMY

Pozorovatel: .....

Skupina: ..... Datum: .....

Velmi pečlivě, pozorně a nestranně sledujte následující oblasti. Otázky sloužící jako návod při pozorování chování týmu v době aktivity. Hodnocení zaznamenávejte v jasných pojmech, stručně a výstižně. Buďte prosím konkrétní.

1. Vedení

Jaký styl vedení si skupina zvolila? Držela se tohoto stylu až do konce? Jaké byly oblasti neshod v rámci skupiny? Vyli v činnosti zapojeni všichni členové skupiny?

2. Týmová práce

Jaká byla spolupráce v rámci skupiny? Byly všechny nápady přijímány jako rovnocenné? Kdo přišel s konečným řešením? Má skupina opravdovou snahu fungovat jako tým?

3. Komunikace

Byly všechny návrhy vyslyšeny? Dominují v diskusi jen někteří členové? Je komunikace ovlivněna strukturou aktivity? Vyvinuli lidé aktivní snahu porozumět navrhovaným myšlenkám a postupům? Pochopila skupina zadání?

4. Řešení problémů

Snaží se skupina plánovat, nebo postupuje metodou pokusů a omylů? Je plánování v tomto případě efektivní? Je skupina ochotna dělat chyby? Když se jednotlivci učí, jak vyřešit danou úlohu, bere si z toho poučení celá skupina?

5. Hlavní úspěchy, neúspěchy a postřehy

PŘÍLOHA P9: DOTAZNÍK

Vážení přátelé,

Tábor 2017 je už úspěšně za námi. V rámci zakončení mého studia – obor Sociální pedagogika na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně, zpracovávám bakalářskou práci na téma: Příprava, realizace a evaluace letního dětského tábora.

Chtěla bych Vás požádat o pomoc s evaluací našeho letního tábora „Tažení čtyř armád 2017“ (dále jen tábor 2017), která je součástí výzkumu mé bakalářské práce. Prosím Vás o pečlivé vyplnění dotazníku, který poslouží nejen pro účel mé bakalářské práce, ale také nám pomůže zkvalitnit naši práci při přípravě následujících táborů. Za Váš čas a vyplnění dotazníku předem moc děkuji.

Michaela Sedláčková

- 1) **Jsem:**
  - a) Muž
  - b) Žena

- 2) **Věk:**
  - a) 17 – 20 let
  - b) 21 – 30 let
  - c) 31 – 40 let
  - d) 41 a více

- 3) **Moje role na táboře je:**
  - a) Hlavní vedoucí
  - b) Kuchař/ka
  - c) Zdravotník
  - d) Oddílový/á vedoucí
  - e) Praktikant
  - f) Jiná role (prosím uveďte).....

- 4) **Z čeho jste vycházeli při plánování LT2017?**
  - a) Inspirovali jsme se programem jiného tábora
  - b) Z našich předchozích zkušeností
  - c) Z odborné literatury.
  - d) Jiná odpověď (prosím uveďte) .....

- 5) **Setkali jste se při organizování letního tábora s pojmem projektování akce a jeho fázemi?**
  - a) Ano
  - b) Ne
  - c) Nevím

- 6) **Podle literatury má projektování akce několik fází. Byly podle vás níže uvedené fáze při přípravě tábora 2017 realizovány? Označte křížkem u každé fáze jednu z možností:**

	Nevím/fázi neznám	Fáze nebyla realizována	Fáze byla částečně realizována	Fáze byla realizována
Cílování a tvorba zákl. myšlenky				
Specifikace cílové skupiny				
Stanovení cílů				
Sestava realizačního týmu				
Zajištění ubytování a				

stravování				
Sestavení programu				
Zajištění materiálu a služeb				
Tvorba rozpočtu				
Fundraising				
Propagace a komunikace				
Příprava týmu před akcí v průběhu akce a po akci				

- 7) Jaké byly prvotní kroky při organizaci a přípravě tábora 2017?
- Tvorba rozpočtu
  - Vytvoření ideje/tématu tábora
  - Jiný krok (prosím uveďte jaký) .....
  - Nevím
- 8) Věk a pohlaví dětí hraje významnou roli při organizaci letního tábora. Kládli se při vymýšlení tématu důraz na předpokládaný věk a pohlaví dětí?
- Ano, kládli se velký důraz
  - Ano, ale nekládli se příliš velký důraz
  - Ne, nekládli se žádný důraz
  - Nevím
- 9) Jaké byly stanoveny cíle při přípravě tábora 2017?
- Upevňování mezilidských vztahů a sociálních vazeb (týmová práce, tolerance, zodpovědnost, komunikace, pochopení...)
  - Rozvoj vědomostí a poznatků z oblasti environmentální výchovy
  - Žádné cíle stanoveny nebyly
  - Jiná odpověď (prosím napiš) .....
- 10) Znáte základní dramaturgická pravidla pro přípravu programu tábora a řídili jste se těmito pravidly při přípravě?
- Ano znám a pravidly jsem se řídili
  - Ano znám, ale pravidly jsme se neřídili
  - Neznám žádná taková pravidla
  - Nevím
- 11) Byly při chystání tábora 2017 jasně rozdělené role a funkce (praktikant, hlavní vedoucí, zdravotník...)? V jaké fázi příprav byly tyto funkce rozděleny.
- Ano, role a funkce byly jasně stanoveny na začátku plánování
  - Ano, role a funkce se přidělovaly v průběhu příprav
  - Role a funkce se přidělovaly až na táboře
  - Žádné role a funkce se nepřidělovaly
  - Nevím
- 12) Jakou formou bylo zajištěno ubytování na táboře?
- Pevná budova
  - Stanová základna
  - Chatky se zázemím zděného objektu
  - Jiná možnost (prosím uveďte) .....
  - Nevím

- 13) Znali jste místo pořádání tábora 2017 předem?
- Ano
  - Ne
- 14) Přizpůsobilo se tomuto prostředí plánování programu (místa pro hry, druh ubytování, kapacita, zdroj pitné vody, rozmístění táborové základny...)?
- Ano
  - Ne
  - Nevím
- 15) Byl zajištěn materiál a služby (doprava, materiál, ceny, kostýmy...) s dostatečným předstihem před táborem 2017?
- Ano, vše bylo zajištěno před táborem
  - Materiál a služby byly částečně zajištěny před táborem
  - Ne, materiál a služby nebyly zajištěny před táborem (např: byly zajištěny v průběhu tábora)
  - Nevím
- 16) Jakou formou probíhalo stravování na LT2017?
- Vlastní kuchař
  - Dovoz hotových jídel
  - Vaření zajištěno provozovatelem ubytování
  - Jiná možnost .....
- 17) Kdo u vás sestavoval táborový rozpočet?
- Hlavní vedoucí
  - Hospodář
  - Nevím
  - Jiná funkce (prosím uveďte) .....
- 18) Víte jaký byl primární způsob financování LT2017?
- Príspevek účastníka (cena za tábor)
  - Fundraising (sponzorské dary)
  - Vlastní finance pořadatelů
  - Nevím
- 19) Jaké jiné způsoby financování jste využili při pořádání tábora 2017?
- Príspevek účastníka
  - Sponzorské dary od rodičů
  - Sponzorské dary od firem
  - Vlastní finance pořadatelů
  - Žádné další financování jsme nevyžili
  - Nevím
  - Jiná možnost (prosím uveďte) .....
- 20) Jakou formu propagace jste využili pro letní tábor 2017? (lze vybrat více možností)
- Letáky
  - Inzeráty
  - Noviny a časopisy
  - Webové stránky
  - Facebook
  - Direkt mail (oslovení minulých účastníků tábora)
  - Tábor jsme nepropagovali
  - Jiná možnost (prosím uveďte) .....
- 21) Uskutečňovala se v různých fázích organizace vašeho tábora komunikace s účastníky?
- Ano
  - Ne
  - Nevím

22) Jakou formou komunikace s účastníky probíhala?

- a) E – mail
- b) Facebook
- c) Telefon
- d) Poštovní korespondence
- e) Nevím
- f) Komunikace neprobíhala
- g) Jiná možnost (prosím uveďte) .....

23) Jak byste zhodnotili přípravu týmu před samotným táborem (schůzky, organizace, tvorba programu...)?

Nedostatečná   1 – 2 – 3 – 4 – 5   Dostatečná

24) Jak byste ohodnotili práci týmu v průběhu letního tábora 2017?

- a) Byli jsme sešraný tým a dokázali jsme vyřešit každou situaci
- b) Atmosféra byla napjatá a spolupracovalo se mi s týmem špatně
- c) Objevilo se pár problémů, ale vždy se našel způsob jak to vyřešit

25) Jak probíhala v průběhu tábora zpětná vazba od dětí vedoucím?

- a) Každý večer se pořádalo sezení po oddílech s dětmi, kde se hodnotil program za celý den (iniciativní dotazování dětí, dotazníky spokojenosti)
- b) Po každé hře probíhala reflexe mezi oddílovým vedoucím a dětmi
- c) Děti mohli své nápady a připomínky vhadzovat po dobu celého tábora do "připomínkové krabice"
- d) Na konci tábora se dětem rozdával dotazník spokojenosti
- e) Žádná zpětná vazba od dětí v průběhu tábora neprobíhala
- f) Nevím
- g) Jiná možnost (prosím uveďte) .....
- h)

26) Zorganizovali jste s týmem po táboře společnou akci, na které jste celý tábor zhodnotili?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

27) Pro koho byla tato akce určena?

- a) Pro realizační tým
- b) Pro všechny účastníky tábora (i děti, případně rodiče)
- c) Nevím
- d) Jiná možnost (prosím uveďte) .....

28) Jaký byl charakter této akce?

- a) Podrobné zhodnocení celé akce (splnění vytyčených cílů, průběh programu, co se povedlo a co ne,...)
- b) Neformální setkání (grilování, povídání,...)
- c) Nevím
- d) Jiná možnost (prosím uveďte) .....

29) Mohli byste svými slovy v několika málo větách shrnout váš názor na pořádaný tábor 2017 „Tážení čtyř armád“, v čem například spatřujete hlavní pozitiva a negativa při pořádání a průběhu této akce.

.....
.....
.....